

ŠTAJERSKI GOSPODAR

IZIDE VSAKO SOBOTO

Uredništvo in upravnništvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2.50, polletno RM 1.40, četrtletno 75 Rpf

Leto I.

Marburg a. d. Drau, sobota 24. maja 1941

Št. 4

Adolf Hitler, naš svetli vzor

Führer nam daje vzgled življenja

Naš človek na Spodnjem Štajerskem je imel o osebi Führerja zelo malo pojma. Pokvarjena inteligenca je slikala Führerja in njegove politične in vojne načrte v tako spačeni obliki, da naš mali podeželski človek ni mogel dobiti prave slike o osebnosti Adolf Hitlerja, ki je danes brez dvoma najmočnejši mož v Evropi in na svetu sploh. Kljub temu pa je naš mali človek slutil podzavestno, da mora biti v Führerju vtelesena neka skoraj nadnaravna moč in krepost, sicer ne bi bil mogel premagati celega hribovja težkoč in zaprek. Ta podzavestnost je vodila Štajerca, da je kljub vsem velesrbskim in srbofilskim vplivom utrjeval svojo globoko vero v Führerja, dokler ni prišla ura končne osvoboditve naše lepe dežele.

O Führerju so napisali njegovi odlični poznavalci in sobojevniki že mnogo lepega, a vse brez pretiravanja, ki ga Führer ne mara. Adolf Hitler je pravo oličenje skromnosti in dela, ki ga opravlja predvsem za svoj narod in ne toliko za sebe. Führer ni kadilec, ne pije opojnih pijač in tudi ne uživa mesa. Je prijatelj rastlinske hrane in slatine. Kakor vidimo, je njegova skromnost in enostavnost v prehrani edinstvena. Izredna zmerenost, ki odlikuje Führerja, je morda tudi tajna njegovega odličnega zdravja.

O Führerju je znano, da je trd, neizprosen in jeklen, kjer gre za interese in veličino svojega naroda. Velik državnik in vojskovodja pa postane takoj mehak, čim je v družbi otrok in mladine sploh. Znan je tudi kot velik ljubitelj živali. Führer je pri velikih diplomatskih sprejemih in sličnih prilikah sijajen družabnik, med svojimi generali pa je vedno vojak, ki v razgovorih s strokovnjaki pokaže toliko znanja, da se mu ne morejo dovolj načuditi. Führer neumorno študira in sproti izpopolnjuje svoje itak ogromno znanje na vseh področjih javnega življenja. Ni je malo,

pomembnejše stvari ali osebnosti v velikem Reichu, da Führer o njej ne bi bil informiran. Zlasti velja to za učenjake, umetnike, glasbenike in njihova dela. Führer ni samo državnik in vojskovodja, nego tudi prvi graditelj in arhitekt v Reichu. Vsa velika javna dela v Nemčiji po l. 1933 so večinoma njegova zamisel. Ustvarjalni duh Führerja nikdar ne miruje. Arhitekti in graditelji, s katerimi se posvetuje do najmanjših posameznosti, izvajajo veleumne načrte Führerja. Prekrasne starbe, zgrajene v najlepšem slogu ter iz najplemenitejšega gradiva, bodo še stoletja pričala o možu, ki je polagal Nemčiji temelj za bodoče tisočletje. *

Adolf Hitler je tudi velik ljubitelj glasbe. Po napornih dnevih, dela mu je glasbena predstava v gledališču ali koncert najmilejše razvedrilo. Führer ljubi predvsem resno, iz nemškega občutja porojeno glasbo. Od izbruha vojne do danes pa Führer še ni obiskal nobenega gledališča in koncerta, ker se smatra povezanega z vojakom, ki se mora na frontah prav

tako marsičemu odpovedati v službi do domovine. Führer je velik v odpo-vedi, zato je naš vzor. Za sebe malo ali nič, za druge, za svoj narod vse. V tem nauku je živel Führer v slabih in dobrih časih, v dnevih, ko so ga preganjali po Nemčiji in tudi v dobi svoje vladavine. Marsikaj se je spremenilo v letih borbe, ki je tako tesno povezana z življenjem Adolf Hitlerja. On sam je ostal zvest samemu sebi in svojemu narodu. Adolf Hitler se ni spremenil. Njegova osebnost stoji visoko nad dvomi in pomisleki. Nemški narod ga ljubi neizmerno in mu sledi, kamorkoli ga on povede. Vsi poizkusi, omajati ljubezen in zvestobo do Führerja, so v nemškem narodu klaverno propadli. Nasprotno: vsak Nемец se trudi v posnemanju Führerjevih vrlin. Tudi v tem je tajnost nemških zmag. Führer je vzor vsakega Nemca. Mi Štajerci smo ponosni, da smemo sedaj v okviru organizacije »Steirischer Heimatbund« služiti s svojimi skromnimi močmi temu velmožu, ki je v činih, kakor jim ni primere v svetovni zgodovini, preustrojil že skoro celo Evropo.

Štajerci in srbofilski izobraženci

Ljudstvo je ohranilo Štajerski svojo zvestobo

Prelom, ki smo ga doživeli v aprilu l. 1941, je po svoji daljnosežnosti tako ogromen, da ga kot sodobniki ne bomo pozabili. To tem manj, ker so se uresničila predvidevanja mnogih domoljubnih Štajercev, ki so pravilno presojali razkroj nekdanje jugoslovanske države. Naš kmet in delavec sta pri tej presoji pokazovala več stvarnosti kakor tista izprijena srbofilska »inteligence«, ki politično ni videla dalje kakor preko lastnega nosu. Štajerski kmet ni pozabil vsega tistega, kar ga je še v bivši Avstro-Ogrski vezalo za skupno domovino Štajersko. Rad se je spominjal časov, ko je nekdanja štajerska deželna vlada v Grazu resnično skrbela za procvit Spodnje Štajerske. Pri javnih delih takrat niso

štedili, pač pa so jih izvajali povsod, kjer je tako ukazovala potreba. O kakem zapostavljanju Spodnje Štajerske ni bilo nikdar govora in le tej pametni politiki se je imel naš kmet zahvaliti, da je do izpred svetovne vojne živel sorazmerno v lepem blagostanju. Svetovna vojna je pozneje sliko tega blagostanja znatno izpremenila. S postankom Velike Srbije (ime Jugoslavija je bilo izmišljeno le radi prikrivanja pravega stanja) je pričela za Spodnjo Štajersko doba gospodarskega hiranja in propadanja. Kmet in delavec sta hitro spregledala, da Srbom ni do dviganja blagostanja, ki je pravzaprav vir višje kulture. Srbi so Spodnjo Štajersko kratkoma »pljačkali«, dočim sama ni prežela skoro nič nazaj.

(Aufn. Presse-Hoffmann)

Najlepši dan njenega otroškega življenja

Revne plače in pokojnine državnih nastavlencev in par bornih kreditov, s katerimi so se potem navadno ponašali srbofilski politiki, to je bilo vse, kar je Spodnja Štajerska dobila v obliki drobtinic iz belgrajske vladne miže.

Zelo žalostna je bila spričo gospodarskega in kulturnega hiranja Spodnje Štajerske vloge srbofilskega izobraženstva. V svojem besnem sovraštvu do vsega, kar je v zvezi z Nemci ali Nemčijo, so ti krogi zavestno zapirali oči pred nepobitnimi dejstvi. Neustavno vladanje, uničevanje našega gospodarstva in obubožanje najširših ljudskih slojev jim je bilo popolnoma postranskega pomena. Glavna stvar je bila ohranitev profilmjidskega srbskega režima in tej misli se je srbofilsko izobraženstvo klanjalo v naravnost ostudni klečeplaznosti. Ob gotovih prilikah je kar deževalo udanostnih izjav za Belgrad. Poljubljali so roke izžemovalcev ter za protiuslugo prejimali razne redove in stolčke. Vse to je videl naš spodnještajerski kmet, ki je ob takih pogledih čutil globoko zagrenjenost nad ljudmi, ki so pozabili na sleherni čut ponosa in dostojnosti. Našemu domoljubnemu Štajercu se je do dna duše priskutilo petolizništvo srbofilске inteligence, ki se je kratkomalo prodajala. Sedaj je tem izobražencem

srbofilске smeri odklenkalo. Štajersko ljudstvo je spoznalo vso lažnjivost in hlímbo raznih Hejslovancev, ki so se navduševali za Anglijo, za Rusijo in menda še za Culukafre, samo ne za sredino, iz katere so sami izšli. Vihar aprilskih dogodkov je pomedel s to srbofilsko inteligenco, ki je v zgodovinskem trenutku izgubila svojo legitimacijo. Kar so smatrali kot nekak ideal, je bila blazna napihnjenost. Jugoslavija se je razpočila kakor mehur iz milnice. Ostal pa je štajerski človek, ki je dobro vedel, da se iz sovraštva do Nemcev in Nemčije ne da kovati bodočnosti, nego samo propast. Naš Štajerc s svojim prirojenim zdravim razumom je zapopadel ta zgodovinski trenutek in se zato ni hotel boriti. Vrgel je puško v stran, ker mu ni bilo do tega, da bi branil krivico in balkansko zaostalost.

Na ta način so naši Spodnještajerci dokazali svojo veliko zrelost. Vedeli so, da prinaša Adolf Hitler nov red in novo življenje tudi na Spodnje Štajersko. Proti temu novemu socialnemu in gospodarskemu redu so se na teh tleh borile temne sile srbofilskega izobraženstva. Zarja Velike Nemčije pod vodstvom Führerja je razsvetlila našo Spodnjo Štajersko, ki je srbofilija skozi 22 let ni mogla odtujiti naši lepi zeleni Štajerski.

Belgrad je bil s slepoto udarjen

Politični zgodovinarji bodo glede zloma Jugoslavije imeli dovolj opravka. Zlasti bodo lahko ugotovili, da ni propadla še nobena država po neumnosti svojih voditeljev tako naglo in skoraj po načrtu, kakor ravno Jugo-

slavija. V svoji lakomnosti po angleških funtih in ameriških dolarjih so srbski oblastniki, predvsem v vojski, slepo izvršili, kar jim je veleval anglosaksonski svet. V »zmagovitost« svoje bivše jugoslovanske vojske so bili ta-

ko zatelebani, da niti opazili niso njene nepripravljenosti in revščine v teh, nični izobrazbi. Srbski častniki so kar v duhu z pešadijo in golim bajonetom napadali nemške tanke, misleč, da se vojskovanje izza tistih idilčnih časov prav nič ni spremenilo. Srbski generali sploh niso imeli nikakega merila za stvarnost. Vsak inteligentnejši postrežček bi jim bil lahko odsvetoval vojskovanje z Nemčijo in Italijo, toda poslušati niso hoteli niti svojih vojaških odposlancev v inozemstvu, ker so že bili udarjeni s slepoto. Führer je v nekaterih svojih govorih poudaril, da je udarjen s slepoto tisti, ki ga hočejo uničiti bogovi. Eden izmed teh klavernih srbskih generalov se je v duhu že sprehajal proti Wienu in je ta sprehod časovno premeril v — dveh dneh. Mož se ni dosti zmotil, saj je romalo več tucetov srbskih generalov v nemško ujetništvo in ni izključeno, da so prišli celo dalje na sever. Nič jih ni izpametovalo, vsi zlomi drugih držav so jim ostali deveta briga. 6. aprila zvečer so se morda že kesali, toda bilo je prepozno. Ogromni nemški vojni stroj je bil takrat že v polnem pogonu.

Star pregovor pravi, da ima vsak narod tisto vlado, ki jo zasluži. Danes se mnogi Srbi izgovarjajo, da niso bili za to strašno pustolovščino. Med priprostim ljudstvom bo gotovo tudi dosti nedolžnih, vendar je nepobitna resnica, da so srbski popje s patriarhom Gavrilom na čelu svoj narod tako nauhujskali, da je bil izbruh sovraštva do Nemčije in Italije dne 27. marca t. l. le naravna posledica dolgotrajnih priprav na vojno z osovinskimi silami. Führer je v svojem govoru pravilno poudaril, da bo srbski narod pač moral uvideti, da mu politikujoči častniki niso v korist. S tem je Führer zadel jedro resnice o srbskih oficirskih zarotnikih. Pozabili so, da so častniki in ne politiki.

(Aufn. Archiv)

Poglavnik nove Kraljevine Hrvatske je proglasil dne 21. t. m. na Markovem trgu v Zagrebu zakon o novi hrvatski vladarski hiši ter je objavil, da bo vojvoda spoletski prevzel krono Zvonimirjevo kot kralj TOMISLAV II.

Urejene cene na Spodnjem Štajerskem

K uredbi o oblikovanju cen na Spodnjem Štajerskem z dne 9. maja 1941

Šef Civilne uprave za Spodnjo Štajersko, Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither je izdal 9. maja glasom »Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark« uredbo, s katero se ureja oblikovanje cen na Spodnjem Štajerskem. K tej uredbi je napisal decernent urada za določevanje cen na Spodnjem Štajerskem dr. H. Krampe v »Marburger Zeitung« članek, iz katerega posnemamo za našo citatelje sledeča zanimiva izvajanja:

Z imenovano uredbo z dne 9. maja 1941 je bil iz vidika cen storjen nadaljnji odločilni korak na poti gospodarske vključitve Spodnje Štajerske v Veliko Nemčijo. Ravno Spodnji Štajerci se spominjajo posledic nezadostne politike cen vsled nesorazmerja med cenami in dohodki. To so občutili zlasti v zadnjih mesecih. Vojne potrebe so izzvale konjunkturo, ki je imela za posledico naraščanje cen važnih potrebščin. Nadnice in prejemki pa z razvojem cen niso mogli korakati v istem koraku. Ako bi to bil tudi slučaj, bi se bila izcimila iz takega razvoja naposled še inflacija s svojimi strašnimi posledicami, ki jih tu ni treba še posebej omenjati.

Bivša jugoslovanska vlada je sicer skušala ta razvoj zajezovati z določevalnimi ukrepi, ki so pa ostali brezuspešni. Ti ukrepi so se nanašali večinoma le na posamezne gospodarske stopnje, ne pa na pot, ki jo izmeri blago od proizvajalca do zadnjega potrošnika. Ne oziraje se na to, da so bile mnoge cene za potrošnika neznosne, so se dobički v maloprodaji in v obrti tako skrčili, da je bil njih obstoj resno ogrožen.

Temu nasproti stoji sedaj pravočasno in načrtno izvedena politika cen Nemčije. Ta politika se je kljub vsem težkočam najbolje obnesla. Pomen in uspeh te politike zamoremo oceniti, ako se spomnimo raznih pojavov svobodnega gospodarstva v časih povišane povpraševanja, kakor na primer v svetovni vojni. Pomisliti je treba, da je produkcija nabavnih predmetov vsled potreb vojnega materiala zmanjšana na najnižjo mero. Načrti štiriletk so postavili nemško gospodarstvo pred posebne naloge, ki jih je mogoče izvesti le potom smotrnega vpliva države na oblikovanje cen. Tako je vprašanje cen danes najvažnejše vprašanje nemške notranje politike, to pa tembolj, ker so gospodarski ukrepi ključ za gospodarsko vodstvo v sedanji vojni.

Predvsem pa je nacionalnosocialistično načelo, da se osigura vsakemu delovnemu človeku taka raven življenja, ki mu bo omogočila zadostitev telesnih in kulturnih potreb in s tem tudi dala odpornost v borbi za obstanek.

V smislu tega cilja je nemška vlada zamogla oblikovati sliko cen tako, da tudi sedanja vojna ni mogla motiti kupno moč in s tem življenjsko raven nemškega naroda, še manje pa jo ogrožati.

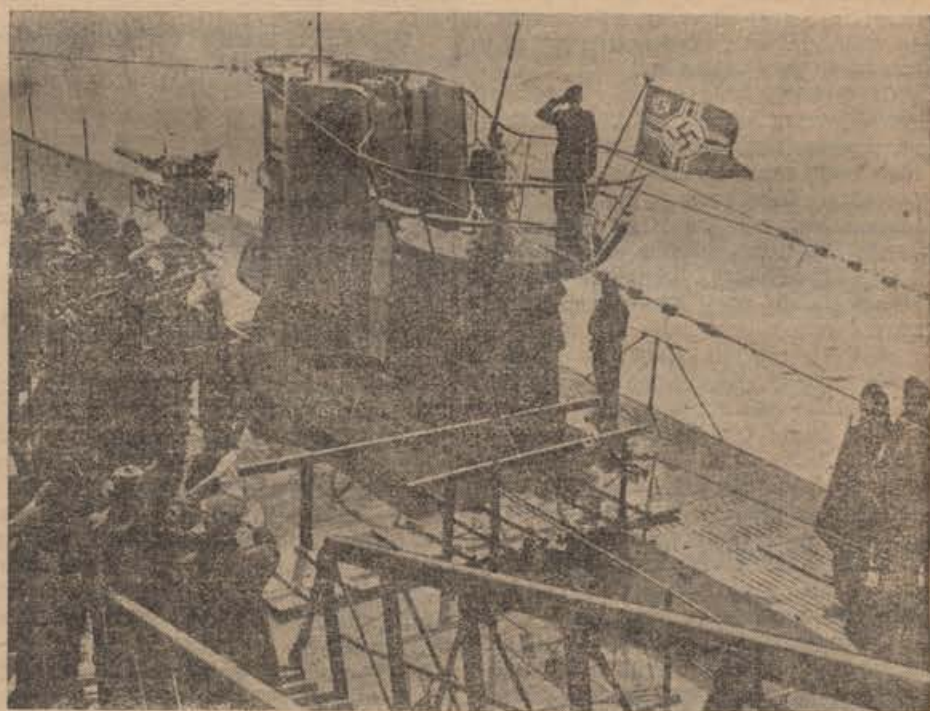
Ena izmed najvažnejših nalog Šefa Civilne uprave za Spodnjo Štajersko je torej bila, spraviti cene in prejemke v sklad, da bo tako dosegel primerno kupno moč in s tem normalni tok gospodarstva.

Izhodišče k temu je bila po vkorakanju nemških čet prepoved zvišanja vseh cen in storitev po stanju od dne 1. aprila 1941. Pod zaščito te prepovedi je bilo v nesorazmerno kratkem času mogoče, z uredbo z dne 9. maja urediti cene tako, da je skupno z ukrepi na polju prejemkov zadoščeno gospodarskim nujnostim. Obenem je bila izvedena s tem izenačitev s staroštajerskimi cenami in prejemki.

V § 1 je odpravila uredba trdote, ki jih je imela prejšnja prepoved zviša-

nja cen za posledico. Uredba dovoljuje zvišanje cen in plačil z dne 1. aprila 1941, v kolikor so od tedaj naprej nastali dokazani in neizbežni poviški delov stroškov. Z dovolitvijo zvišanja cen, ki izhaja iz povišanja mezd in prejemkov, je bila naložena vsakemu, ki zahteva cene in plačila, precejšnja mera odgovornosti napram občestvu. Vestno je treba pregledati, da li je zvišanje cen res neizbežno in ali se ga ne bi moglo kriti iz dosedanjega dobička, ne da bi vsled tega nastalo ogrožanje obstoja podjetnika ali pa trdota, ki je ni mogoče prisoditi. Cene tudi ne smejo prekoračiti primerjalnih cen v ostali Štajerski, ker je namen uredbe, da se Spodnja Štajerska gospodarsko izenači z ostalo Štajersko in s tem tudi z Reichom. Iz tega vidika določa uredba tudi to, da se cene in plačila, ki se sedaj še nahajajo iznad stanja cen v sosednih štajerskih pokrajinah, znižajo do 15. junija 1941 na to stanje. Stvar gospodarskih organizacij je sedaj, dati svojim članom tozadevno primernih nasvetov.

Po uredbi z dne 9. maja je doslej dopustne cene, v kolikor so se pojavila po 1. aprilu 1941 znižanja delov stroškov in nakupnih cen, treba primerno

(PK.-Peter Weibild)

Podmornica je zapustila ladjedelnico. Prvič vihra na podmornici nemška vojna zastava

24. in 25. maja je še čas za prijavo v organizacijo

Steirischer Heimatbund !

znižati. Na ta način so konjunkturni dobički, ki nimajo izkazovati resničnih storitev, izključeni. Dolžnost zniževanja obstoja seveda za proizvajalce kakor tudi za vse gospodarske stopnje in sploh za vsakogar, ki izvršuje plačljive storitve.

Do posebne ureditve raznih cen in plačil (najemnine, cene zemljišč, tarifi za plin, vodo, električni tok, osebni prevoz, jedila v gostilnah in nočnin), se iste brez izjemnega dovolila pod nobenim pogojem ne smejo zvišati. Temu nasproti pa uredba določuje v čl. 2 maksimalne cene in maksimalne dobičke v trgovini. Tu gre predvsem za najvažnejše proizvode prehranjevalnega gospodarstva, in sicer za najvišje cene v proizvodni stopnji kakor tudi v trgovskih stopnjah in dobavah.

S tem v zvezi bodi povedano, da se najvišje cene ne smejo prekoračiti. Njih polno izkoriščanje je dopustno le tedaj, če izkazuje slanje obrata potrebo po primernem uspehu. Isto velja za pribitke k najvišjim dobičkom v trgovini.

Drugi del uredbe ureja cene najvažnejših proizvodov in storitev obrtnega gospodarstva (tekstilije, obuvale, gradbeni material, transportne storitve itd.).

Tretji del prinaša z veljavnostjo za nazaj od 1. aprila 1941 izenačenje obrestnih mer in drugih pogojev na obrtnem in privatnem kreditnem tržišču z razmerami na staroštajerskem ozemlju. S tem se znižujejo prekomerne odškodnine za najemanje kreditov na Spodnjem Štajerskem.

Čl. 3 predvideva spricho raznolikosti gospodarstva in radi potrebne prožnosti v posameznih slučajih izjeme, v kolikor bodo uradi za cene to smatrali za potrebno. Tako bodo že v kratkem objavljene posebne cene za surovi les, žagan les, drva, sadje, zelenjavo itd.

Čl. 4 predvideva kazni za tiste, ki se pregrešijo proti uredbi. Kazenski ukrepi veljajo prav tako za tiste, ki jih nudijo ali plačajo. Kazni so ostre in bodo zadele vsakega navijalca cen s tako ostrino, da ne bo nikdar več imel prilike, svoja sebična dejanja nadaljevati. Da se bodo kazni izvrševale v vseh slučajih z brezobzirno strogostjo, jamči temeljitost, s katero opravljajo nemška oblastva svoje naloge.

Vsakdo mora vedeti, da so dolžnosti, ki mu jih nalaga uredba o regulaciji cen, njegova pravica, če si jo je priboril s svojo storitvijo. Regulacija cen ni bila izdana v svrhu tlačenja gospodarstva, nego zato, da se ga zaščiti, kar služi blagostanju vsega občestva.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercev je**

„Heil Hitler!“

Mezde in cene z 19. novo urejene

V izenačenju življenjskih in gospodarskih razmer Spodnje Štajerske s sosednim področjem Štajerske ter v svrhu priprav za vključitev spodnještajerskega ozemlja v Veliko Nemčijo je bil dosežen z odredbami o začasnih ureditvi cen, mezd in plač ter z uvedbo nadaljnjih delovno-pravnih predpisov, vsebovanih v številkah 12, 13 in 14 lista »Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untertiersteiermark« del začrtane poli.

Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko, Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither, stremi za tem, da bi čim prej dosegel enotnosti povečanega Reichsgau-a Štajerske na polju uprave ter socialnega in gospodarskega življenja. Takega cilja pa ni mogoče doseči z enim korakom. Odredbe, ki so bile izdane dne 19. maja 1941 t. j. mesec dni po prevzemu civilne uprave in ki se nanašajo na cene, mezde in plače, pomenijo daljnosežno izenačenje z enakomernimi razmerami na ostalem Štajerskem. Te odredbe pa dajejo še vedno možnost končne prilagoditve. V kolikor bi gospodarske potrebe utegnile to zahtevati, bodo sledili nadaljnji ukrepi. Na osnovi izdanih predpisov se bo izcinil položaj cen in mezd, ki ga bo treba povodom vključitve Spodnje Štajerske v Veliko Nemčijo samo še nekako fineje izbrusiti.

Odredba o ureditvi cen na Spodnjem Štajerskem je vpoštevala vse izkušnje, ki so nastale v miru in v vojni na polju ustvarjanja cen v teku štirih let. Ni le slučaj, nego zavestni namen, da je bila ta odredba istočasno z uvedbo delovno-pravnih predpisov in z izenačenjem mezdnih razmer objavljena. Med cena-

mi in plačami obstoja neločljiva zveza, ker je od cen odvisna kupna moč denarja. Od kupne moči so odvisne me-zde in plače, nadalje množina denar-nega obtoka in končno tudi stabilnost valute sploh. Prva dolžnost državne regulacije cen in gospodarskega vodstva obstoja v tem, da se pod vsem okolščinami zavaruje trdnost cen in mezd. Vsakemu prebivalcu Spodnje Štajerske mora biti omogočen potreben delež obstoječih življenjskih potrebščin po znosljivih cenah. Dolžnost vsakogar v gospodarstvu pa je, sodelovati soodgovorno in uskladiti cene iz lastnega tako, da bodo odgovarjale obstoječemu gospodarskemu položaju in s tem skupnosti prebivalstva. Prj tem se je treba pridrževati gesla »Splošna korist pred osebno koristjo«.

Odredba o delovnem pravu na Spodnjem Štajerskem ima svoj pomen tudi radi tega, ker ni prinesla samo popolnoma nov red glede mezd in plač za delavce in nameščence v industriji, obrti, trgovini in kmetijstvu, temveč razen tega še splošno ureditev splošnih delovnih pogojev. Enotno je urejeno: 48 urni delovni teden, plačan dopust, plača ob praznikih itd., kakor je to urejeno v velikonemški državi v korist delovnega človeka. Mezde in plače nudijo delovnemu ljudstvu razmeram primer-no odškodnino. S to uredbo so izgubile vse protislovne stare uredbe (zakoni, uredbe, kolektivne pogodbe itd.) svojo moč. Pravo delovnega človeka je s tem na Spodnjem Štajerskem postavljeno na popolnoma nove podlage, ki odgovarjajo nazorom Velike Nemčije. Kršitve te odredbe se bodo kaznovale. Izjeme more dovoliti samo šef civilne uprave.

Srbska zlobnost

Srbi so se »poslovili« od Spodnje Štajerske na način, ki ga bo naše po naravi dobro ljudstvo pomnilo vse do konca dni. Znano je, da so Srbi ob postanku nekdanje Jugoslavije dobili v svoje roke vse mostove in prometne naprave nepoškodovane. Nemci, ki so morali takrat s krvavečimi srci zapustiti našo deželo, se niso nikjer dotaknili prometnih naprav, dobro vedoč, da jih potrebuje ljudstvo, ki nič ne more za višjo silo. S tem so Nemci pokazali tudi svojo veliko srčno omiko. Kar so sami zgradili nekdanj s skupnim davkoplačevalskim denarjem vseh Štajercev, je ostalo nedotaknjeno. Vse drugače pa Srbi, ki v 22 letih svojega vladanja na Spodnjem Štajerskem niso zgradili skoro ničesar. Tistih par malenkosti na polju javnih zgradb je banovina izprešala še posebej iz ljudstva, kar velja tudi za občinske javne gradnje. Srbi so se izkazali kot zlobna druhal, ki ji je bilo uničevanje na spodnještajerski zemlji viden izraz zadnjega žalostnega

slovesa. Tako je bilo tudi s Turki v srednjem veku. Tudi Turki so prišli z Balkana ropat, plenit in pustošit, dokler jih ni slavni Reichsmarschall princ Evgen zapodil tja, kamor spadajo. Srbi so bili novodobni Turki. V naši Spodnji Štajerski so našli dovolj janičarjev, ki so za par cenjenih redov in boljše plačanih mest prodali svoj narod. Ta nova »turška doba« je trajala sicer 22 let, kljub temu pa ni ubila v naših ljudeh povezanosti z ostalo Štajersko. Vsi smo vedeli, da bodo novi Turki ob umiku porušili vse, kar jim bo prišlo pod roke. Führerjeva vojska je pogonila tudi te »Turke« tja, kamor so že vedno spadali. Adolf Hitler nas je rešil balkanizacije ter s tem tudi za Novo Evropo. Kar so Srbi porušili, gradi sedaj nemška pridnost. Sedaj tudi vemo, kdo je naš prijatelj. Z Nemci smo tesno povezani in nič nas več ne more ločiti. O srbski zlobnosti v aprilu leta 1941 bomo pripovedovali še našim znančcem, da bodo vedeli točno razliko, vati zgodovinska obdobja, ki jih je moral preživeti naš spodnještajerski človek.

Anglija pritiska na Ameriko

V Londonu hujskajo Amerikance na vojno. - Južna Amerika zadržuje Roosevelta, ki bo 27. maja govoril

Preko Berlina je prispela vest, da se v ameriškem glavnem mestu Washingtonu mnogo govori o neki posebni poslanici predsednika Roosevelta na naslov ameriškega kongresa. Vesti, ki so s tem v zvezi, pa izhajajo iz angleških virov in gre očividno za nov poizkus angleške vlade, vplivati na Roosevelta in njegove odločitve. Roosevelt je namreč angleško vlado razočaral, ker je svoj za 14. maja napovedan govor preložil na 27. maj. Angleška poročevalska agencija Reuter govori o raznih vesteh, ki baje krožijo glede posebne poslanice Roosevelta. Baje je obstojal prvotno namen, Monroeov nauk o nedotakljivosti ameriške celine in ameriškega nevmešavanja v zadeve drugih celin razširiti tudi na azorske in kapverdijske otoke ter na zapadno

obalo Afrike. S tem bi vsak ukrep Nemčije v tem ozemlju sprožil vojno napoved s strani Zedinjenih držav. Proti temu pa so se uprle nekatere mogočne južno-ameriške države in je računati, da Roosevelt v svojih izjavah jih ne bo šel tako daleč. Sedaj niti Reuter ne pričakuje več, da bo Roosevelt opozoril kongres v najostrejši obliki na »nevarnost«, ki da preti zunanji politiki Zedinjenih držav. Vsa bojazen Angležev je izražena v koncu Reuterjevega poročila, ki pravi: »Javnost in novinarji imajo splošen vtis, da bodo Zedinjene države kmalu potegnjene v vojno.« Anglija torej hujska Ameriko v vojno. Vsekakor je Rooseveltova previdnost zelo značilna za stanje, v katerem se nahaja Anglija ravno sedaj.

Francija za sodelovanje v Novi Evropi

V zadnji številki je »Stajerski Gospodar« na kratko poročal, da je Führer sprejel podpredsednika francoske vlade admirala Darlana. Za politične izvedence je bil ogromen pomen tega sprejema jasen. Šlo je za nadaljevanje nemško-francoskih razgovorov o sodelovanju v okviru Nove Evrope. Medtem je imel francoski državni poglavar maršal Petain govor, v katerem je potrdil omenjeno mnenje, da gre za nadaljevanje nemško-francoskih razgovorov. Maršal Petain je tudi dejal, da mu naj francoski narod sledi na poti časti in nacionalnih interesov. Vsi ti pojavi so nevšečni Amerikancem in

zlasti Angležem, ki že čutijo, da se je Francija izjavila za Novo Evropo pod vodstvom Nemčije. Amerikanci so v svojem besu proti Francozom začeli z zaplembami francoskih parnikov. Angleži so se spravili na puntanje Sirije proti Franciji in so prišli takoj z dejanji: z bombami na sirijska oporišča. Sedaj grozijo Angleži tudi z bombardiranjem Pariza. Nobeno sredstvo ni Angležem in Amerikancem preslabo, da bi le nekako zastrašili Francijo ter jo odvrnili od Nemčije. Francija pa se je že odločila za edino pravilno smer svoje politike. Francoski listi so, nadozevajoč na sestanek admirala Darlana s Führerjem, odkrito izjavili, da se je Francija odločila svobodno za vključitev v kontinentalno Evropo, in sicer v smislu zasnov Adolfa Hitlerja.

Razmejitev med Hrvatsko in Italijo

Zagrebski dopisnik dnevnika »Tagespost« je podal svojemu listu naslednji potek nove hrvatsko italijanske meje:

Na severu poteka meja najprej vzdolž stare kranjsko-hrvatske meje ter zavije potem južno od Gotenice k morju. Sušak in Bakar pripadata na ta način Italiji, dočim je Kraljevica ostala pod Hrvatsko. Meja vodi nato vzdolž morske obale v vključitvijo otoka Pag do novigrajskega zaliva, ki je sedaj italijanski. Vse ozemlje v globini Zadra do črte Novigrad-Kistanje je ravno tako priključeno Italiji. Od Kistanje poteka meja proti jugu do 20 kilometrov pred Šibenikom, in nato do točke, ki leži 12 kilometrov vzhodno od Splita, kjer se hrvatska meja zopet dotika obale. Vsi otoki do te točke z izjemo Paga so italijanski. Jugovzhod-

Prvi poslanik Hrvatske v Berlinu

(Atlantic-Boesly)

Führer je nedavno sprejel prvega poslanika Hrvatske. Novi poslanik dr. Branko Benzon po prihodu v Reichskanzlei

no od Splita ostanejo otoki Brač in Lošinj ter polotok Pelješac pri Hrvatski; vse drugo je dobila Italija. Ob obali poteka meja nove Hrvatske južno izza Dubrovnika ter zavije ob podaljšku stare hercegovinske meje zopet v celino.

Definitivna razmejitev med Hrvatsko in Črno goro se bo izvršila pozneje. Izgleda, da bodo ostale stare bosansko-hercegovinske meje bistveno nespremenjene.

Italijanske čete, ki so se nahajale na hrvatskih tleh kot okupacijske čete, so se pričele v ponedeljek umikati na novo določene meje.

Ne poslušajte inozemskega radia!

Ker se Nemčiji sovražna angleška propaganda trudi, da bi z izmišljotinami in lažmi begala in hujskala naše ljudstvo, je šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko izdal odredbo, po kateri je strogo prepovedano poslušati inozemske radio-postaje. Opozarjamo prebivalstvo Spodnje Štajerske, da se ne pregreši zoper to prepoved, ker se bo prestopke strogo kaznovalo.

Pri tej priložnosti opozarjamo lastnike radio-aparatur, da imajo na razpolago vse nemške od tajne postaje in da ima postaja v Graz-u takozvani Sender Alpen tudi oddaje v slovenščini, kar je za tiste, ki še niso sicer popolnoma neotvladajo, najbolj priporočljivo.

Borec za arabsko svobodo

Veltebild (M.)

Fawzi Kaukji Bej, ki je vodil arabsko vstajo proti Angležem l. 1936, je bil imenovan za iraškega majorja in se bori sedaj proti Angležem v Palestini. Med svetovno vojno se je mož boril v turški vojski ob strani Nemčije.

(Aufn. Archiv)

Stajereći se prijavljajo v organizaciju „Steirischer Heimatbund“

Hrvatska je postala kraljevina

Vojvoda spoletski je bil v Rimu svečano proglašen za kralja Hrvatske - Tesna povezanost med Italijo in Hrvatsko

Preteklo nedeljo je prispela v Rim hrvatska delegacija pod vodstvom dr. Ante Pavelića in zaprosila kralja in cesarja Viktorija Emanuela III., naj blagoizvoli imenovati enega izmed princev iz savojske vladarske hiše, ki bi prevzel hrvatsko krono. Hrvatski odposlanci so se odpeljali v soboto v Rim. Pred odhodom odposlancev — bilo jih je 40 — je bila na Markovem trgu v Zagrebu velika vojaška parada. Delegacija je odpotovala v 40 avtomobilih in je bila na italijanskih tleh pristrčno pozdravljena. Odposlanci so prispeli nedeljo zjutraj v Rim, kjer so jim pripravili v vili Madama stanovanja. Hrvatska delegacija se je še tekom predpoldneva podala v svečanem sprevodu v kraljevsko palačo (Kvirinal), kjer so slovesno proglasili novega hrvatskega kralja.

V prestolni dvorani so se zbrali diplomatski zastopniki treh velesil (Nemčija - Italija - Japonska), vsi člani italijanske vlade, predsedniki senata in fašistske zbornice, maršali Italije itd. Nato je prispel v svečanem spremstvu kralj in cesar Viktor Emanuel. V njegovem spremstvu je bil prestolonaslednik Umberto in vsi člani vladarske hiše. Ko je kralj in cesar zasedel prestol, je vstopila hrvatska delegacija pod vodstvom poglavnika dr. Ante Pavelića v dvorano.

Dr. Pavelić je nato nagovoril kralja in cesarja s kratkim govorom, v katerem je povdaril, da je hrvatski narod po zmagi orožja osovinskih sil dobil svojo svobodo in neodvisnost. S tem je Hrvatska pristopila novemu

redu. Na koncu je prosil kralja in cesarja, naj blagovoli imenovati novega kralja iz vladarske hiše savojske.

Kralj in cesar se je zahvalil poglavlniku za predlog ter je opozoril na zgodovinski pomen vključitve Hrvatske v novi evropski red. Obenem je imenoval vojvodo spoletskega za novega kralja Hrvatske. Viktor Emanuel III. je nato segel v roko novemu hrvatskemu kralju, kateremu je poglavlnik predstavil člane hrvatskega odposlanstva.

Po tej slovesnosti se je dr. Pavelić podal v Kvirinal, kjer je v prisotnosti Mussolinija in zunanjega ministra grofa Ciana podpisal hrvatsko-italijansko državno pogodbo. S to pogodbo se dokončno ureja nova državna meja Hrvatske, obenem pa tudi gospodarski odnošaji med obema državama.

V smislu nove pogodbe je bila Dalmacija razdeljena med Hrvatsko in Italijo. Italija je dobila vso obalo okrog Zadra s Šibenikom in Splitom, prav tako pa tudi vse dalmatinske otoke z izjemo Brača in Lošinja, ki sta ostala Hrvatski. Italija dobi razen tega Boko Kotorsko do črnogorske meje. Luka Sušak se priključi z večjim okolišem mestu Fiume in s tem Italiji. Otok Pag pripade Hrvatski.

Hrvatska se je obvezala, da ne bo v Jadranu vzdrževala vojaških naprav na suhem, na morju in v zraku. Hrvatska tudi ne bo imela svoje vojne mornarice.

V smislu tretje sklenjene pogodbe garantira Italija neodvisnost in nedotakljivost hrvatskega ozemlja. Hrvat-

ska vlada se je obvezala, da ne bo sklepala z drugimi državami nobene pogodbe, ki ne bi bila v soglasju z garancijsko pogodbo. Organizacija hrvatske vojske bo izvedena v vseh vprašanih v soglasju z italijansko vojsko. Garancijska pogodba je bila sklenjena za dobo 25 let.

Nemčija in Hrvatska

»Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz«, ki tolmači uradno stališče nemške vlade v zunanje-političnih vprašanih, je objavila zanimiv članek o stališču Nemčije do nove Hrvatske. V tem članku čitamo med drugim:

»Ustanovitev novega hrvatskega kraljestva je vidno znamenje odločnosti osovinske politike, uvesti namesto nereda, ki ga je našla kot posledico pariških diktatov v raznih delih Evrope, brez odlašanja urejene in stabilne razmere. Hrvatska krona na glavi princa iz savojske hiše je simbol in jamstvo za to, da bo samostojen hrvatski narod v novi Evropi zavzel svoje mesto kot polnovreden član. S tem je obsojen tisti usodepolni dilantizem, s katerim so širokousti državniki v Versailles-u — ali s hudičevimi nameni ali iz neznanja razmer v Evropi — »uredili« jugovzhod Evrope tako, da so protislovja morala priiti do izbruha. To je zadelo zlasti Hrvate, ki so več kot tisoč let pripadali zapadni kulturi in ki se jih je sililo pod jarem belgrajškega vladavinskega sestava.

Nagli zlom Jugoslavije, ki jo je ameriški polkovnik Donovan na zvit način spravil v odkrito nasprotstvo napram osovinskim silam, je uničujoč pravdorek za vse tiste, ki so trdili in še trdijo, da verzajska Evropa ni bila nestvor.

Nova Evropa sprejema pod smotnim vodstvom osovine svojo naravno obliko. Nemški narod se čuti povezanega s hrvatskim narodom potom stoletnih odnošajev v dobrih in slabih dneh izkušenega prijateljstva. Hrvatski narod uživa radi tega simpatije Velike Nemčije.«

Krona kralja Zvonimira

»Neues Wiener Tagblatt« se bavi s krono hrvatskega kralja Zvonimira, ki je bila povišana kot simbol obnove hrvatskega kraljestva. Krona je bila podeljena okrog l. 900. Kronovinske dežele kralja Zvonimira se obstojale do l. 1102. Krona sama je zlat obroč, ki ga krasijo mnogi dragulji. Na obroču se nahaja osem nastavkov v obliki troperesnih deteljic. Nad obročem se križajo loki, ki nosijo državno jabolko s križem.

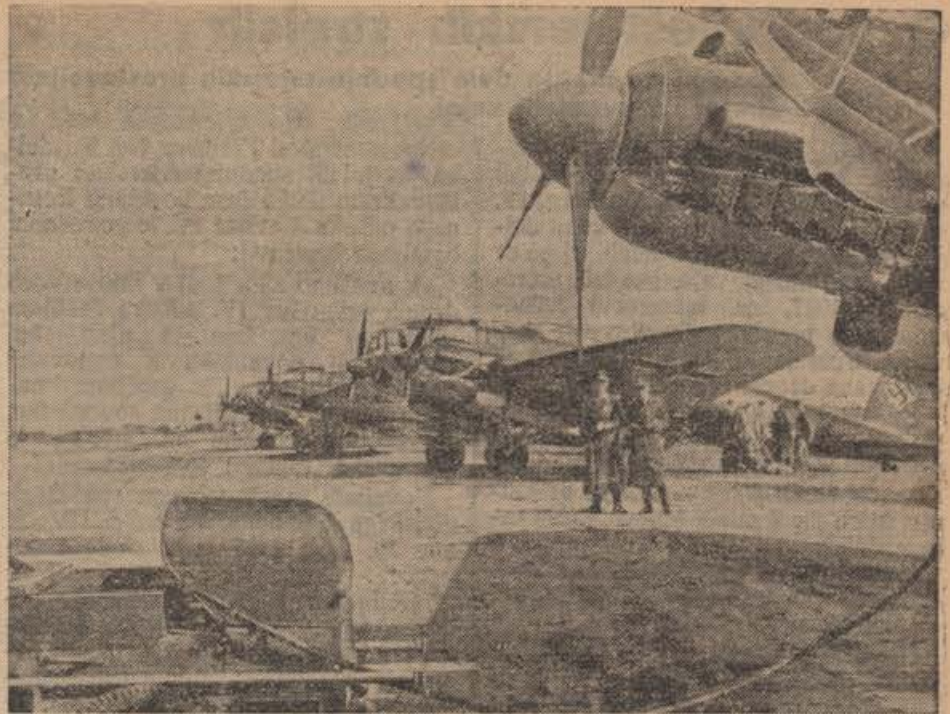
Konec balkanskéga uradovanja

Spodnještajercem je znano, kako so pisanja in čitanja redkeje zmožni Srbi, ki jih je režim postavljajal za državne uradnike, v praksi uradovali. V ilustraciji v nastopnem par primerov, ki so pri Srbih bili nekaj navadnega.

Edinega sina spodnještajerskega kočarja, ki bi kot hranilec svojega revnega delanezmožnega očeta po zakonu moral biti oproščen, so poklicali v Srbijo k vojakom, da bi tam odslužil 18 mesečni vojaški službeni rok. Fant se je seveda moral pozivu odzvati, ker bi ga sicer s silo odvedli. Zato je pa še isti dan oče pismeno zaprosil za pravo pomoč ali krivice, to je za njegov odpust. Zadevna pravilno kolkovana prošnja, predložena s vsemi potrebnimi dokumenti, je po šest mesečnem potovanju po raznih pisarnah, kjer so uradovali v srbski cirilici, prišla nazaj z zahtevo, da bi prosilec priložil neko potrdilo, ki ga je prvotno že predložil in se je od spisa nekje izgubilo. Ko se je tudi tej zahtevi ugodilo, se je reven oče razveselil, misleč, da bo sin sedaj res prišel domov. Minulo je zopet šest mesecev; sin je bil že 12 mesecev pri vojaki. Oče je čakal, sin se ni vrnil, na prošnjo ni bilo odgovora. Starec je napisal drugo prošnjo, urgiral z isto vse skupaj in čakal. Po nadaljnjih dveh mesecih so ga vojaške oblasti preko županstva pozvale, da je moral dati drugo prošnjo, ker se prve sploh ni moglo izslediti, priložiti nove dokumente. Ponovilo se je nato letanje od urada do urada, da je za izposojeni denar drugič prišel do zahtevanih listin. Ko je končno občina dobila vse to skupaj in je spis s priporočilom županstva vrnila vojaški oblasti, je fant odslužil že 14 in pol mesecev vojaške službe. Čas je mineval, odgovora na prošnje ni bilo in fant je služil naprej. Obupan oče je storil še en korak. Potoval je osebno na okrajno glavarstvo in od tam na vojno okrožje, ne da bi kaj opravil. Končno se ga je usmili občinski tajnik, in mu je v imenu občine napravil še eno vlogo. Srbski ru-dečehlači majorji pa kljub temu niso našli časa ali volje, da bi to zadevo rešili. Mislili so si pač, da je to štajerski »švaba«, ki le naj služi. Šele ko je mladeniču izteklo 18 mesecev krivično odmerjene vojaške službe, so ga poslali domov. Prišel je, kakor jih je prišlo več, popolnoma oslavljen in bolan. In glej čudež! Nekaj tednov po sinovi vrnitvi, je občina dobila spis, da naj oče, ta obvesti, češ, njegova tretja prošnja je postala brezpredmetna, ker je njegov sin medtem že odslužil.

Tako se je delalo z revnimi štajerskimi fanti, medtem ko so se sinovi bogatih židov z denarjem in podkupovanjem srbskih korumpiranih častnikov in podčastnikov lahko izognili vsem neprijetnostim umazane srbske vojaške službe.

Z isto brzino in po istih metodah so Srbi reševali tudi prošnje za invalidske

(PK.-Elend-Atlantic)

Nemška bojna letala pred poletom v Anglijo

podpore. Prošnja je iskala prošnjo, urgencia urgenco, invalidi so hirali, gladovali in umirali in ča s je bil pravzaprav tisti uradnik, ki je s smrtjo invalidov rešil največ zadev o njihovi oskrbnini.

Svojo popolno nesposobnost so srbski uradniki pokazali tudi pri urejevanju pokojninskih prejemkov. Bili so ča si, ko so upokojeni nizki državni uslužbenci nad dve leti po izvršenih upokojitvah brez vseh življenjskih sredstev čakali na izplačilo prve mesečne pokojnine.

Nič bolje ni bilo s prošnjami za javne službe. Abiturijenti državnih učiteljskih šol, absolvirani filozofi itd. so po dovršenih študijah čakali po 3, 4, 5 in še več let, da bi se jih nastavilo. Navadno na take prošnje sploh ni bilo odgovora, še manje pa nastavitve. Nastavljalo in imenovalo se je pa brez prošnje, če je šlo za kake miljenec in podrepnike belgrajskih mogočnejev in kakih domačih srbofilov.

Petični prosilci, ki so se lahko vozili v Beograd, da so tam po raznih mini-

sterstvih iskali in urgirali svoje prošnje so, če so znali »mazati«, svoje želje lahko takoj uredili. Bakšiš slugi, referentu, šefu, načelniku, generalnemu direktorju in tako dalje, vsakemu seveda njegovemu položaju odgovarja-joč, je odpiral vsa vrata in rešil vsako zadevo.

Problem večjega značaja kakor ceste, šole itd. so se v Belgradu reševali še bolj balkansko kakor osebne prošnje. V Marburgu je nad 5 let poldozdano bolniško poslopje zastonj čakalo srbskih kreditov za nadaljevanje dela. Za ljudske potrebe Spodnje Štajerske Belgrad ni imel časa in denarja; imel je pa čas za pobiranje naših davkov, s katerimi so se po Belgradu lepo in dobro imeli.

Danes, ko gledamo vzorni nemški red, poštenje, zmožnost in promptnost v novi upravi naše Spodnje Štajerske, se čudimo, kakšen čudež za Srbi doživeli, da se jim je posrečilo s svojimi balkankimi metodami celih 22 let vladati nad narodi, ki so jih v vsakem pogledu nadkriljevali.

Ogromni vojaški stroj Velike Nemčije

Najvidnejša značilnost nove nemške vojske — tako piše sofijski list »Slovo«

— je njen revolucionarni duh. Z največjim začudenjem in občudovanjem je gledal bolgarski narod brezkončne motorizirane kolone nemških divizij, ki so se pomikale mimo cele dneve in tedne. In kaj vse je bilo videti v teh kolonah, ki so zrcalile moderno tehniko! Novi ljudje, novo orožje, nov duh, nova šola in disciplina, k temu pa še natančna razdelitev nalog. Od generala do zadnjega vojaka je v nemški vojski pač vsak mojster na svojem po-

lju. Vpoštovati pa je treba tudi natančnost, s katero deluje ta ogromni nemški vojni stroj. To je posledica veleumnega izdelovanja vojnih načrtov do najmanjših posameznosti s strani nemškega vrhovnega poveljstva. Isto velja tudi glede sigurnosti, s katero mečejo nemški letalci svoje bombe. Veliko geslo nemških vojskovodij je: čim največ uspehov s čim najmanjšimi napori. Kar pada v oči, je tudi lepo tovarištvo med nemškimi častniki in vojaki. Spričo silnih vtisov, ki jih nudi nemška vojska, je možna le ena ocena: nov narod, novi ljudje in nova vojska!

O spodnještajerskih strelcih

Spomini na hrabra dela spodnještajerskih prostovoljnih strelcev v svetovni vojni

Iz samih spodnještajerskih prostovoljcev sestavljen c. kr. prostovoljni strelski poljski bataljon Marburg IV, si je med svetovno vojno v svoji dolgoletni frontni službi v bojih, ki so se vršili pred štiriindvajsetimi leti meseca maja 1917, na takratnem južno-zahodnem bojišču priboril svoje največje lavorice in časti. Mišljena je takozvana deseta bitka na Soči.

Ker bi podrobnosti o teh bojih izgledale, kakor da gre za kakšne interese ali olepšanja, sledi danes v nastopnem samo popis pohval in priznanja, ki so jih ti mladi bojevniki bili takrat deležni.

Uradno vojno poročilo šefa avstro-ogrskega generalnega štaba od 28. maja 1917 se je glasilo:

Na kraški visoki planoti se je v zadnjih štirih dnevih v hudih bojih izjalovil krajevno in časovno nevezan napad posameznih sovražnih predornih upadov. Dva taka upada velikih sil sta bila včeraj pri Jamiano odbita. Danes v jutro je sovražnik na istem prostoru trikrat poskusil potepati naše črte. Hrabri štajerski in istrski prostovoljni strelci so ga pa vrgli nazaj. Pri tem je bataljon Marburg IV ujel 6 častnikov in 300 mož, ter zaplenil 2 strojni puški.

Kmalu nato je poslal poveljnik armadne skupine generalni polkovnik Borojević cesarskemu namestništvu v Graz-u dopis, sledeče vsebine:

»V predloženem poročilu o bojih v zadnjih mesecih so bili med drugimi posebno pohvaljeni prostovoljni strelci 1., 2. in 3. stotnije strelskega poljskega bataljona Marburg IV. Kakor častniki, tako je tudi moštvo imenovanega bataljona s pogumno izdržljivostjo v najmočnejšem artilerijskem ognju z izredno hrabrim zadržanjem, zavedajoč se svojih dolžnosti in zvestobe, pomagalo k popolnemu uspehu. Vse lepe vojaške kreposti teh možkorenjakov so našle v pohvalah predpostavljenih svoje popolno priznanje. Zelo vesel uspehov in posnemanja vrednega zadržanja prostovoljnih strelcev poljskega bataljona Marburg IV med deseto soško bitko. Vam dostavljam izvleček iz poročila o bojih samih. Prebivalstvo domovine tega pridnega bataljona je na svoje junaške sinove, ki se za našo domovino prostovoljno bojujejo, lahko resnično ponosno. Podpis: Borojević, l. r.»

Poveljnik armade, kateri so prostovoljce bataljona Marburg IV med deseto soško bitko kot bojno formacijo dodelili, je v zahvalnem brzojavu, ki ga je po bitki poslal poveljniku IV. frontnega odseka admiralu Koudelki, prostovoljne strelce pohvalil dobesedno kakor sledi:

»Neminljivo slavo so si priborili hrabri strelci prostovoljnih strelskih bataljonov IV. in VII. Podpis: Wurm.«

Kontreadmiral Freiherr von Koudelka, ki je bil spodnještajerskim prostovoljcem dolgo časa poveljnik frontnega odseka številka IV, je poveljniku bataljona brzojavil:

»V svojem kakor tudi v imenu vseh drugih tovarišev IV. odseka čestitam hrabremu bataljonu in njegovemu strumnemu poveljniku k ponovnim vzornim storitvam in uspehom napram mnogo močnejšemu sovražniku. Mi vsi smo ponosni na strelce iz Marburg-a. Podpis: Koudelka.«

Poveljnik prostovoljnega strelskega poljskega bataljona Marburg IV, je dne 30. maja 1917 izdal sledeče povelje:

»Radostno ganjen nad hrabrim zadržanjem in sijajnimi uspehi, doseženimi v bojih dne 28. t. m. izrekam pogumnim štajerskim fantom (Steirerbuben) mojega bataljona popolno priznanje. Vsem hrabrim bojevnikom, častnikom in moštvu naj veljajo moje čestitke. Podpis: Vlad, stotnik.«

Svojih junaških mladih junakov se je takrat seveda spomnilo tudi naše lepo mesto Marburg an der Drau. Od takratnega župana je poveljnik bataljona sprejel brzojav, in sicer:

»Po vojnem poročilu generalnega štaba od 29. maja 1917 je c. kr. prostovoljni strelski poljski bataljon Marburg IV v zadnjih bojih na soški fronti prav posebno in izredno doprinesel, da se je nasprotnika zavrnilo nazaj v njegove stare postojanke. Pri tem je bilo ujetih 6 častnikov in 300 mož, obenem pa sta bili zaplenjeni dve strojni puški. V imenu mesta Marburga si za hrabro in vzorno zadržanje naših domačih strelcev dovolim, poveljniku izreči zahvalo in čestitke. Podpis Dr. Schmiderer l. r.»

V knjigi polkovne zgodovine spodnještajerskega 47. pešpolka piše podpolkovnik Ludwig Freiherr von Vogelsang o strelcih Marburg IV med drugim to le:

»Prostovoljci bataljona Marburg IV so v deseti soški bitki ujele 23 častnikov, 2 bataljonska poveljnika, ter okrog 700 mož. Zaplenili so 9 strojnih pušk in 2 topa. Po bitki je med mnogoštevilnim materialom in municijo ležalo kakih 300 mrtvih sovražnikov pred njihovo fronto. Seveda je smrt prezirajoča junaška štajerska mladina pri tem doprinesla tudi svoje žrtve. Bataljon je zaznamoval 22 mrtvih ter 131 ranjenih.«

V knjigi »Die steirischen Freiwilligen Schützen im Felde 1915—1918«, ki je pred leti izšla v Graz-u in opisuje vojne spomine bataljona prostovoljcev iz Graz-a, je Adalbert Mastnak prispeval kratek sestavek o bataljonu Marburg IV. O deseti bitki na Soči piše Mastnak:

»Bilanca hudih borb je bila bolj častna, kakor so jo udeleženci prič-

kovali. Cela napadajoča sovražna brigada je bila ugonobljena, brigadir sam pa mrtev. Do konca operacij je številno ujetnikov doseglo 900 mož in 32 častnikov. Razen tega se je zaplenilo mnogoštevilen napregleden material, številne strojnice in topove. Za vse to so vsi častniki s poveljnikom vred dobili visoka odlikovanja, nekatere so celo izven reda povišali. Od moštva so tri osebe dobile zlate hrabrostne svetinje, mnogo jih je bilo odlikovanih s srebrno hrabrostno svetinjo I. ali II. razreda, vsi ostali v bataljonu so pa dobili bronaste hrabrostne svetinje.«

Iz povedanega ne bo težko presoditi, kako napačno je bilo, da se je Spodnje Štajersko — ki je razen obveznikov imela celo mnogo prostovoljnih junakov, ki so se do kraja hrabro borili proti Srbom za interese Nemčije in njenih zaveznikov — prisodilo balkanski državi Srbiji. Srbi so potem večino bivših prostovoljnih strelcev prisilili, da so morali služiti v njihovih bolj ciganom kakor vojakom podobnih balkanskih gardah, kjer so jih kot takozvane »Svabe« z žalitvami, brcanjem in klofutami hoteli spremeniti v Srbe. Kako je neotesanim srbskim častnikom in podčastnikom to uspelo, je najbolje pokazala sedanja vojna. Celi svet ve, da se noben Spodnještajerc za Srbe in Srbijo ni hotel bojevati. Bivši prostovoljci, sami stari izkušeni bojevniki, povrh pa zreli možje, so v tem pogledu bili svojim mlajšim sorojakom prav dobri svetovalci. V tem je pa tudi neovrgljiv dokaz, da bijejo njihova srca danes ravno tako goreče za Štajersko, kakor so bila pred štiriindvajsetimi leti, ko so bila pripravljena za to prepričanje tudi izkrevaveti.

Bogat nemški plen na Balkanu

(Scherl-Bilderdienst)

Zložene bombe na letališču v Mostarju

GOSPODARSTVO

Umno gospodarstvo - zahteva časa

S priključitvijo Spodnje Štajerske k Štajerski in s tem k Veliki Nemčiji je postavljen naš kmet brez dvoma pred celo vrsto težavnih nalog. Spremeniti bo moral v marsičem dosedanje gledanje na proizvodnjo ter se vrniti v miselnost nemškega kmeta, ki je v nacionalnosocialistični državi prestal vse preizkušnje in ki obdeluje razun tega svoje posestvo po načrtnih izsleditvah visoko razvitega nemškega kmetijskega strokovnjaštva. Pozabiti namreč ne smemo, da je bila Nemčija že pred svetovno vojno v mnogoterem oziru navezana na čim skrbnejše izkoriščanje zemlje, da bi tako preskrbela kruha vsem svojim prebivalcem. Nemško kmetijstvo je že pred vojno slovelo po vsem svetu zlasti v produkciji živine, svinj, krompirja, žita, okopavin, zelene krme, ladjorne pese, oljaric itd. Že pred vojno je rabilo nemško kmetijsko gospodarstvo iz inozemstva ogromne množine dodatnih krmil, zlasti koruze in mlevskih izdelkov, ker umna živinoreja in svinjereja nista mogli z lastnimi pridelki krmil nakrmiti vseh stotisočev glav, namenjenih izključno za pitanje. Razni odpadki domače živilske industrije (sladkorna pesa, odpadki pivovarniške industrije, klavniški odpadki itd.) tudi niso zadostovali. Vojno gospodarstvo v zvezi z blokado je zato odkazalo nemškemu agrarnemu proizvajalcu še večje naloge, akopprav so ogromne pošiljatve dodanih krmil iz Sovjetske Rusije in iz balkanskih držav napolnile velike nastale vrzeli.

V gornjih izvajanjih smo pokazali le del tistih nalog, ki jih ima izvrševati nemško kmetijsko gospodarstvo. Odslej je tudi Spodnja Štajerska s svojo kmetijsko produkcijo del ogromnega nemškega kmetijstva. Naloge, ki jih bo morala v tem oziru izpolniti Spodnja Štajerska, nam bo v velikih obrisih prej ali slej itak predpisal Reichsnährstand (tako namreč se imenuje v Nemčiji vodstvo celokupnega kmetijstva). Na čelu Reichsnährstanda stoji Reichsbauernführer Walter Darré, mož velikega znanja in velike prakse. Nemški kmetje sledijo veselo njegovim vzpodbudam, ker vedo, da je Führer postavil pravega moža na tako odgovorno mesto. Tu na Spodnjem Štajerskem bo mo prejemale navodila iz Heimatbunda, vsekakor pa bodo ta navodila v velikem okviru, ki si ga je zahteval Reichsnährstand v svojih vojno-gospodarskih načrtih.

Vsekakor se postavljajo nekatere naloge tudi same po sebi. Tako vemo med drugim, da bo treba pridelati čim več, če hočemo zavarovati lastno prehrano in oddati previške za prehrano tistih prebivalcev, ki so navezani kot potrošniki na nakup živil. Mi kmetje smo del tiste vojske, ki se v domovini bori za Führerja in veličino

Nemčije in s tem tudi za Novo Evropo. Veseli nas, da so naši kmetje kljub vojni situaciji v jeseni in spomladi t.l. razumeli klic časa, ko so ponekod obdelali več zemlje kakor po navaui. To načelo se v spomladanski poljedelski obdelavi ni moglo popolnoma uveljaviti, ker je manjkalo vprege, delavskih moči, semena gnojil itd. Zato bomo že sedaj začeli misliti na jesensko setev, na pravočasno izmenjavo in čiščenje semen. — Vse naše misli morajo biti osredotočene okrog ene same misli: kaj in kako bom ukrenil, da bom izkoristil vse možnosti čim večje obdela svojih njiv.

V okviru sestankov Heimatbunda bodo taka vprašanja prišla v splošno razpravo. Vzornim gospodarjem, zlasti pa absolutnom kmetijskih šol, se bo nudilo v okviru proizvajalne bitke vse polno lepih možnosti. Kmetovalce, ki radi gnotne šibkosti in zaostalosti v gospodarjenju ne morejo prav poseči v krogotič zvišane produkcije, bo treba poučiti ter jim s preskrbo umetnih gnojil, semen itd. olajšati njih položaj. V splošnem smo navedli samo par misli, ki bi utegnile služiti kot smernice za vse tisto, kar bo treba našemu kmetijstvu pri izpolnjevanju novih nalog. Mi kmetje vodimo v domovini boj za zavarovanje prehrane. Zavedamo se dalekosežnosti te naloge in obljubljam, da bomo našo lepo spodnještajersko zemljo tem pridneje obdelovali v korist celokupnega ljudstva.

Pomen spodnještajerskega gospodarstva

Richard Montandon (Landesbauernschaft Südmark) je napisal v listih poučen članek o spodnještajerskem gospodarstvu. Iz tega članka posnemamo sledeča zanimiva izvajanja:

Spodnja Štajerska, ki se je pravkar vrnila, je prekrasen vrt v vencu naše lepe Štajerske domovine. Obenem je najplodnejši del Štajerske, obdarovan z dobro zemljo in podnebjem. To podnebjem je zlasti ugodno za vinarstvo, sadjarstvo ter kulturo koruze. Na spodnještajersko podnebjem že vpliva klima Sredozemskega morja. Število kmetijskih in gospodarskih obratov z več kot pol hektarja znaša na Spodnjem Štajerskem 79.736 napram 98.047 v ostali Štajerski. Razmerje je torej 81:100. Od teh 79.736 obratov na Spodnjem Štajerskem jih odpade 46 tisoč 700 na velikost med pol hektarjem in 5 hektarji. To bi bilo 58,6%, ostala Štajerska jih ima samo 46% v tej velikosti. Na Spodnjem Štajerskem prevladujejo v velikem številu najmanjša posestva.

V razmerju kultur obdelujejo Spodnještajerci za 5% več njiv kakor osta-

la Štajerska. Glede travništva ni velike razlike. Planinskega pašništva in velikih paš ima Spodnja Štajerska za 10% manj nego ostali del dežele.

Bodoči Großgau Steiermark bo imel največ nasadov koruze v vsem Reichu, obenem bo stopil glede vinarstva na drugo mesto. Donos poljedelstva na Spodnjem Štajerskem pa zaostaja procentualno za donosom v drugih delih Štajerske. To je posledica gospodarske zaostalosti tudi težavnega položaja kmetijstva v nekdanji jugoslovanski državi. V veliki Nemčiji pa bo tudi Spodnja Štajerska na novo vzcvetela in bo deležna ogromnih produkcijskih možnosti Reicha.

Pravkar odstranjena državna meja ni odgovarjala niti kmetijskim, niti prometno-zemljepisnim zahtevam. Z gospodarskega stališča je bila ta meja nenaravna. Poljedelski jug in industrija na severu Štajerske sta se prav dobro izpopolnjevala. Spodnja Štajerska je prodajala vino, sadje, živino itd. predvsem na Gornje in Srednje Štajersko, od tam pa je dobivala železo in druge industrijske potrebščine. V nekdanji Jugoslaviji je bil spodnještajerski kmet prepuščen bridki bedi, ki jo je povzročila zlasti nekdanja državna meja. Vinska kriza je pritiskala prav posebno na Spodnjo Štajersko, ki je vsled brezsenselne meje izgubila celo področje Ostmarke. V nekdanji Jugoslaviji spodnještajerski vinogradniki niso mogli najti tržišča, ker sta na hrvaškem in srbskem tržišču prevladovala Dalmatincev in Banatčan. Razen tega okus na Hrvaškem in v Srbiji ni bil usmerjen na spodnještajerska vina. Slično je bilo tudi glede sadjarstva in živinoreje. S priključkom k Nemčiji se je to stanje sedaj temeljito spremenilo.

× Proizvajamo dovolj in dobro kremo! Naš Reichsbauernführer Walter Darré, ki mu je poveril Führer vodstvo vsega kmetijstva v Veliki Nemčiji, je objavil v svojem govoru dne 14. decembra 1940 štiri točke kmetijskega proizvajalnega načrta. Ena teh točk se glasi: „Osigurajte po načrtu proizvodnjo krme in na ta način zboljšanje stanja naše živinoreje“. Predvsem bomo gledali na to, da bodo travniki pravočasno in ne prepozno pokošeni. Znano je, da imajo trave, ki so pokošene tik pred cvetjem, največ redilnih snovi. Tako vsebuje trava, pokošena v tem stanju, 14,8% surove beljakovine. Seno, ki so ga na isti ploščini pridobili s košnjo po cvetju, pa poseduje samo še 6% surovih beljakovin. Gladati je tudi na to, da bo seno po možnosti prav suho pospravljeno in da bo čim manj pokvarjene krme. Seveda je mnogo odvisno od vremena, ne pa tudi vse. Čim več bomo pridelali dobre krme, tem lažje si bo živinoreja, ki je v tej vojni zelo trpela, zopet opomogla. To bo v korist kmetovalcev in tudi skupnosti.

× Obrat, ki bo predeloval sojo. Na Madžarskem so ustanovili tovarno, ki bo edina te vrste v Evropi, in sicer za predelavo soje. Podjetje bo iz soje mlelo moko, iz moke bo pa izdelovalo razna hranila, kakor testenine itd.

Kako izpolnim vprašalno polo za sprejem v Steirischer Heimatbund?

V svrhu sprejema v organizacijo Steirischer Heimatbund mora vsak prosilec izpolniti predlog in osebno vprašalno polo. Ker tvori natančna izpolnitev te vprašalne pole pogoj za sprejem, se opozarja vse prosilce na naslednje:

Rodbinsko ime (točka 1) je zapisati tako, kakor je zapisano v krstnem listu. Slovanska imena je pisati torej slovanski! Kot veroizpoved je zapisati sedanjo pripadnost.

Naslov (točka 3) mora biti natančno naveden, in sicer ne samo kraj, nego tudi cesta in hišna številka.

Pri točki 4 mora biti navedeno ime zakonca, pri ženah tudi deklinško ime. Ne pozabite rojstnih podatkov zakonskega moža oziroma zakonske žene!

Pri točki 5 je treba naštetih vse žive otroke, ne oziraje se na to, kje živijo in katero starost so dosegli.

Glede poklica (točka 6) ne zado- stuje) če zapišete delavec, obrtnik ali kaj sličnega. Obrtno panogo, kvalifikacijo in specialno stroko je treba natančno navesti. Tudi označba firme mora biti opremljena z natančnim naslovom.

Hišni jezik (Haussprache, točka 8) je tisti jezik, ki se ga doma poslužujete. Ako je hišni jezik nemški, se črta »slowenisch« in »windisch«. Isto velja odgovarjajoče za oba druga slučaja. Ako pa ni nobeden od teh treh navedenih jezikov hišni jezik, prečrtamo vse tri ter zapišemo dotični

drugi jezik (hrvatski, madžarski, srbski, italijanski itd.) Navedba narodnosti v vojniški ispravi se bo kontrolirala.

Vsa društva, stranke in poklicne organizacije, ki jim je prosilec pripadal pred 1. aprilom 1941, je treba navesti, tudi tedaj, če je članstvo 1. aprila 1941 ugaslo. Naštetje vse, kolikor mogoče tudi cerkvena društva, gasilsko društvo itd.!

Na prvo vprašanje v točki 11 moramo odgovoriti z »Ja« ali »Nein«. Poroki morejo biti le v dotičnem kraju bivajoči člani Kulturbunda.

Pod točko 12 je navesti le politične kazni ter njih izmero (trajanje zaporne kazni, višina denarne globe).

Posebno vestno je treba izpolniti podatke o imenu in poreklu staršev in dedov. V prvo vrsto je vpisati krstno ime očeta, njegove rojstne podatke in njegov rojstni kraj. Ako se ti podatki ne zapišejo, je smatrati rojstvo kot nezakonsko. Osebnim podatkom matere sledijo imena deda in babice po očetu, nato po materi. V rubriki »stammt aus« je navesti dotični kraj ali pokrajino, kjer so se predniki najdalje zadržali, torej ne rojstni kraj ali kraj pristojnosti, ako prednik tam ni bival ali ne biva dalje časa.

Sodnijske predkazni (točka 15) je po resnici zapisati. Izmera kazni (trajanje iste in višina denarne kazni) in paragraf kazenskega zakonika je navesti. Podatki se bodo kontrolirali na osnovi obstoječih sodnih aktov.

Prosilcu lahko tudi kaka druga oseba izpolni vprašalno polo, vendar jo mora lastnoročno podpisati. Ne podpisane vprašalne pole se s strani sprejemne komisije ne bodo vpoštevale. Vprašalno polo je izpolniti po možnosti s pisalnim strojem, na vsak način pa s črnilom in zelo čitljivo. Nečitljivih vprašalnih pol komisije ne bodo sprejemale.

Štajerc!

Ali si se prijavil v organizacijo »Steirischer Heimatbund« in s tem priznal Führerja, narod in Reich???

Kdor hoče biti deležen obnove Spodnje Štajerske, mora biti član organizacije »Steirischer Heimatbund«.

Preko vseh nasprotstev v preteklosti si podajajo prebivalci Spodnje Štajerske svoje roke.

In Ti???

Poslednji rok za prijavo v organizacijo »Steirischer Heimatbund« je

25. maj 1941

Odredba o praznikih

Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko je dne 15. maja 1941 izdal odredbo o začasnih ureditvi praznikov na Spodnjem Štajerskem, ki se glasi:

Radi izenačenja z enotno državno ureditvijo odream na podlagi podeljenega mi pooblastila, da se 6. januar (Sv. Trije Kralji), 22. maj (Kristusov Vnebohod), 29. junij (Sv. Peter in Pavel), 15. avgust (Marijin vnebohod), 1. november (Vsi svetniki) in 8. december (Brezmadežno spočetje Marije Davice) dokler traja vojna, v smislu predpisov delovnega prava ne smatrajo za praznike. Telovo se z ozirom na pridobivanje premoga in drugih produkcijskih možnosti preloži na prihodnjo nedeljo.

Ob ostalih, v Reichu priznanih praznikih in sicer 1. januarja, Velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, 25. in 26. decembra mora, kakor ob nedeljah, delo počivati.

Vnebohod in Telovo nista praznika

V smislu izenačenja z enotnimi odredbami v Reichu in z ozirom na potrebe vojnega gospodarstva je preložen Vnebohod (22. maja) in prav tako tudi praznik Telovega (12. junija) na v koledarju sledečo nedeljo. Vnebohod in Telovo torej ne veljata kot praznika v smislu določil delovnega prava.

Dobro se je odrezal

Prof. Klinkerfuß iz Göttingena, eden izmed pionirjev modernega vremenslovskega napovedovanja, je zvedel o nekem kmetu, ki si je z vremenskimi

napovedmi isto tako ustvaril lep sloves. Nekega dne se je učenjak dvignil, da obiše tega moža. Ko je prišel do njega, je začel takoj strokovni pogovor, ki je slščil bolj nekakemu zasliševanju.

»Čul sem, da se bavite z napovedovanjem vremena«, je dejal Klinkerfuß. »To bo nekako res«, je odgovoril kmet.

»Pa kako ste prišli sploh do tega?« je nadaljeval profesor. »To vendar ni preprosta stvar, zlasti pa ne za neučene ljudi.«

»Veste«, se je odrezal kmet, »v Göttingenu živi takšen-le zmešan profesor, ki je tudi vremenski prerok. Kar ta objavi, obrnem jaz narobe — in to potem večinoma drži!«

(Schirner-M)

Zdravi obraz nemškega dekleta

Pregled vojnih dogodkov

Tudi ob koncu preteklega tedna je nemško letalstvo skupno s podmornicami nadaljevalo potapljanje sovražnih trgovskih ladij in bombardiranje vojaških ciljev v Angliji. Zlasti uspešni so bili nočni napadi nemškega letalstva na škotske in južnoangleške luke.

V Severni Afriki so se nadaljevale pozicijske borbe pri Tobruku in Sollumu. Več angleških napadov je bilo odbitih z velikimi izgubami za sovražnika.

V Sredozemlju so nemška letala uspešno bombardirala Malto, kjer je bilo tamkajšnje letališče Lucca silno prizadeto z rušilnimi in zažigalnimi bombami.

Nemška letala so z velikim uspehom bombardirala otok Kreta, kjer so zgoarele kasarne. Več letal je bilo tamkaj uničenih, razen tega tudi tri velike trgovske ladje.

Sovražnik je koncem tedna napadel nekatere kraje Severne in Severozapadne Nemčije, med drugim tudi Hannover. Vojaške škode niso za beležili, pač pa nekaj mrtvih med civilnim prebivalstvom. Tri sovražna letala so pri tej priliki sestrelili.

V Vzhodni Afriki so se Italijani pri Amba Aladži junaško borili proti angleški premoči. Garnizija se je morala boriti pod neprestanim artilerijskim ognjem in bombnimi napadi iz zraka tako junaško, da se je ovenčala z veliko slavo.

Italijani so medtem bombardirali tudi otok Ciper, kjer je bilo zadetih par letališč in železniških naprav.

Ob začetku tedna je nemško letalstvo prav tako nadaljevalo svoje bojne polete nad Južno in Jugovzhodno Anglijo. Bombe so padale zlasti na pristanišča in industrije, prav tako pa tudi na sovražne ladje.

Tudi v Severni Afriki je bil potek pozicijskih borb okrog Tobruka in Solluma zelo oster. Več angleških izpadov iz Tobruka je bilo zlomljenih v ognju nemške artilerije. Pri tej priliki je bilo ujetih dosti Angležev.

Sovražne bombe so padale ob začetku tedna na nekatere kraje zapadne Nemčije, zlasti na Köln. Uničene so bile le stanovanjske hiše. Žrtve je beležilo samo civilno prebivalstvo.

Medtem so se v Vzhodni Afriki stopnjevale silovite borbe za Amba Aladži. Italijanske čete so že pondelejk pričele omagovati, ker jim je primanjkovalo materijala, živeža in vode. Četam je poveljeval vojvoda od Aoste. Končno so dobile čete pri Amba Aladži povelje, da ustavijo vsak nadaljnji odpor. Italijani so se borili tako odlično do zadnjega, da jim je sovražnik pri predaji pustil orožje oficirjem pa pištole. Angleži so odkorakajočim italijanskim borcem izkazali vojaške časti.

Vojvoda od Aoste se je s svojimi četami podal v angleško ujetništvo.

Nemško letalstvo je v prvi polovici tekočega tedna prizadejalo britanskemu otočju in vodovju več trdih udarcev. Na desetisoče ton sovražnih ladij je bilo deloma potopljenih, poškodovanih in sežganih.

Nemška letala so v vodovju Krete poškodovala z bombami zadetki eno križarko in dva rušilca. Več trgovskih ladij je bilo do uničenja poškodovanih. Istočasno so nemška letala uničila sedem angleških letal na kretskih tleh.

Neka nemška podmornica

Držite se prometnih predpisov

Spodnja Stajerska je v stanju vsestranskega izboljšanja in obnove. Da bi tudi promet po cestah in mestih v nobenem pogledu ne zaostajal, objavljamo v nastopnem najvažnejše predpise o prometu, ki jih je treba vedno in povsod upoštevati.

Z vozili je dovoljeno voziti samo na desni strani ceste in levo prehitevati. Na preglednih cestah — in če gre za počasna vozila — se je držati čisto zunanje desne strani ceste.

Ne delajte krivulje! Na desno zavijajte v ozkem in na levo v velikem loku.

Pri manjšanju ravne smeri se mora pri motornih vozilih dajati znake z namigalcem, to je kazalcem smeri, drugače pa z roko.

Prevelika brzina je prepovedana. Kdor z osebnim avtomobilom in motornim kolesom prekorači 80 kilometrsko in s tovornim avtomobilom 60 kilometrsko brzino izven strnjanih naselbin ter sploh 40 kilometrsko brzino v strnjeno naseljenih krajih, bo kaznovan. Ne oziirajte se na to, je dovoljena samo tako hitra vožnja, da se na prosti in pregledni progi, ki je hkrati brez ovir, vozilo lahko ustavi.

Posebna previdnost je potrebna pri vožnji čez železnico ali glavno cesto ali pa pri zavijanju vanjo.

Prehitevanje na nepreglednih mestih je prepovedano. Tisti, ki je bil prehiten, v tem trenutku ne sme zvišati brzine.

Dajanje varnostnih znakov (rog pri motornih vozilih, zvonec pri kolesarjih), v svrhu brezobzirnega nadaljevanja vožnje je strogo prepovedano.

Vozila se naj ustavljajo samo tako, da ne ovirajo prometa. To je čisto desno v smeri vožnje, nikdar pa na ozkih in nepreglednih mestih ali vijugah.

Pri uvozu ali izvozu v kakšno hišo, vrt, zemljišče itd., je treba največje pozornosti na ostali cestni promet. Za nezgode v teh slučajih odgovarja edino tisti, ki je na nepreviden način vozil iz vrta, zemljišča ali hišnih vrat.

Ako sega naložen tovor vzdaj čez vozilo, se mora zadnji konec istega označiti z dobro vidno veliko rdečo zastavo.

Vožnja vstric drugega vozila je prepovedana. To velja posebno za kolesarje.

V temi morajo biti vsa vozila razsvetljena.

Pešci smejo vozne proge, zlasti na križiščih prekoračiti samo po najkrajši

pod poveljstvom Kapitanleutnanta Lehmann-Willenbrock-a je potopila iz nekega spremstva več angleških petrolejskih ladij s skupno 33.000 tonami. Bojna letala so v angleških vodah potopila eno angleško podmornico ter zelo poškodovala neko veliko trgovsko ladjo v luki Milford. Pri poletih proti južni Angliji so nemški lovci sestrelili sedem angleških letal.

V noči na 20. t. m. so nemška bojna letala bombardirala razna letališča v Jugozapadni Angliji. Uničenih je bilo vsled ognja več lop in naprav. Uspešno je bil bombardiran tudi otok Malta.

poli, to je pravokotno. Hoja vzdolž vozne proge je izredno nevarna, ovira promet ter ni v nobenem primeru dopustna. Za pešce so hodniki, oziroma zunanji rob ceste, kjer ni hodnikov.

RAZNO

Pračlovek je dočakali komaj 35 let

Znanost se že dalje časa trudi, da bi dognala, kako dolgo je živel pračlovek. To skušajo učenjaki dognati na razne načine. Najbolj raziskujejo zobe izkopanih okostnjakov. Vendar je treba vedeti, da so taka raziskovanja precej nezanesljiva, ker so zobje v predgovinski dobi najbrž precej bolj trpeli kakor danes, zaradi česar so se mnogo hitreje izrabili. Saj se danes lahko opazimo, da se zobje eskimskih žensk močno obrabijo, ker morajo Eskimke za obleko potrebno kožuhovi, no poprej dobro prežvečiti in zgristi, preden jo začno šivati. — Neki učenjak je zdaj iznašel nov način, kako se ča pri kakem okostnjaku precenti njegova starost. Začel je namreč opazovati šive človeške lobanje. Čim bolj je tak šiv na lobanji okostenel, tem starejši je bil človek. Tako je raziskal 173 lobanj pračloveka in dognal, da noben od izmed teh praljudi ni dosegel 80 ali 70 let, da so le redki dosegli starost 50 let in da je povprečno pračlovek dočakal le 35 let starosti.

„Stolp belih kosti“

Pred okoli 50 leti je občinska uprava kitajskega mesta Liang Čo sklenila, da prekoplje staro pokopališče, ki se je na široko raztezalo v okolici mesta. Potrebno je bilo namreč najti prostora za novo pokopališče. Ko so bili z delom končali, se je nabrala ogromna skladišnica kosti; našli so jih nekaj milijonov. Po sklepu občinske uprave so kosti zmelili ter naredili iz kostne moke pokojnikov nekaj gradbenj material. Iz njega so potem zgradili velik stolp, ki so ga imenovali »Stolp belih kosti«. Stolp je še danes v mestu Liang Čo največja znamenitost.

MALE VESTI

* **Živši 47. pešpolk je dobil naslednika.** V Marburg-u so dne 15. maja slavno pozdravili in sprejeli polk vojakov, ki mu je to lepo mesto določeno za stalno garnizijo. Pri paradi so razen zastave novega polka nosili tudi polkovno zastavo nekdanjega 47. pešpolka, ki je do jeseni 1918 v Marburg-u imel svoj sedež in so ga v največji meri tvorili spodnještajerski fantje. Med drugimi govorniki je poveljnik došlega polka v izbranih besedah popisal zgodovino vseh vojnih pohodov in bitk ter povdaril, da so se vojaki 47. pešpolka v istih vedno in povsod obveljavili in hrabro držali.

* **Marburg an der Lahn pozdravlja Marburg an der Drau.** Župan mesta Marburg an der Lan, je političnemu komisarju mesta Marburg an der Drau v posebnem pismu poslal pozdrave in voščila ko osvoboditvi izpod srbskega jarma. Za voščila se je politični komisar mesta Marburg an der Drau v imenu prebivalcev lepo zahvalil.

* **Začetek kopalške sezone.** V Marburg-u so dne 17. maja otvorili javno kopalnišče mestne občine, takozvani Felberinselbad. Hkrati je bil uveden reden avtobusni promet med Adolf Hitler-Platz-om in kopalniščem.

* **Wilhelm von Opel — 70 letnik.** 15. maja je obhajal 70 letnico rojstva ustanovitelj in poslovodja največje nemške tovarne avtomobilov znamke „Opel“ Wilhelm von Opel. Z neumorno pridnostjo, delavnostjo in zmožnostjo je jubilar, ki je v svojih mladih letih delal kot ključavničarski pomočnik v delavnici svojega očeta ter mu pomagal pri izdelavi šivalnih strojev in koles, vedno držal korak z duhom časa. Od šivalnih strojev in koles je tovarna pod njegovim vodstvom pravočasno prešla na produkcijo avtomobilov, v kateri je dosegla velikanski razmah. Leta 1935 so njegove tvornice izdelale 102 tisoč avtomobilov. Dve leti pozneje je pa tovarna „Opel“ postala največja tovarna avtomobilov v Evropi sploh. Zaslužnemu gospodarstveniku je k sedemdesetletnici sam Führer brzojavno čestital ter ga za zasluge, ki si jih je pridobil za nemško vojno gospodarstvo, odlikoval z vojniim zaslužnim križcem (Kriegsverdienstkreuz I. Klasse).

* **120 letnica rojstva Sebastijan-a Kneipp-a.** 17. maja je društvo „Deutsche Kneippvereinigung in München“, ki šteje 400 podružnic in 50 tisoč članov, proslavilo 120 letnico rojstva Kneipp-a. Kakor znano je Kneipp med drugimi deli najbolj znan po knjigi „Meine Wasserkur“ (moje zdravljenje z vodo). Ta mož je svojedobno po svojih naravnih zdravilnih metodah ozdravil na tisoče ljudi. Vse kar je za ozdravljenje premožnih bolnikov zaslužil, je podaril narodu za gradnjo in opremo zdravilišč, kjer se njegov način zdravljenja nadaljuje in izpopolnjuje. Kneipp je učil, da življenjska sila, ki je v človeku samem, istega vzdržuje in zdravi. Oslabitev življenjske moči pomeni bolezen. Kdor hoče biti zdrav, si mora v prvi vrsti svojo življenjsko silo okrepiti in primerno uporabo vseh organov čuvali ter naravno in pametno živeti.

* **Novi hrvaški kralj se bo v kratkem podal v Zagreb,** kjer bodo izvršili njegovo slovesno kronanje. Vojvoda spoletski je bil, kakor poročamo na drugem mestu, že v nedeljo proglašen za hrvaškega kralja.

* **Profesor Werner Sombarl umrl.** V Berlinu je umrl prof. Werner Sombarl, ki je slovel po svojih knjigah o socializmu in kapitalizmu.

* **Prvi guverner italijanske Dalmacije.** Kralj in cesar Viktor Emanuel III. je podpisal ukaz, s katerim je bivši veleposlanik v Londonu, Bastianini, imenovan za guvernerja italijanskega dela Dalmacije.

* **Angleži so prepustili v Grčiji 228 tankov.** Kakor poroča nemški tisk, so prepustili Angleži po prvih, še ne končanih ugotovitvah 228 tankov na grškem bojišču.

* **Ogromne arelacije v Indiji.** Angleži zapirajo v Indiji prebivalstvo na tisoče. V Lucknowu so v teku 48 ur zaprli 280 ljudi. V Zedinjenih pokrajinah je zaprtih 11.000 ljudi, ki jim očitajo civilno nepokorščino napram angleškim oblastem.

* **Izmenjava pogodbenih listin med Japonsku in Sovjetsko Rusijo.** V stanovanju japonskega zunanjega ministra Macuoke so bile izmenjane v torek listine o japonsko-sovjetskem paktu nevtralnosti. Izmenjavo sta izvršila zunanji minister Macuoka in ruski veleposlanik Smetanin.

* **Slovaška posestva v Številkah.** V samostojni državi Slovaški imajo glasom uradne statistike 334.333 kmetij, ki merijo 1 do 50 hektarjev, 1.774 posestev od 50 do 100 hektarjev, 1467 poljedelskih obratov s 100 do 200 hektarjev ter 1.877 veleposestev nad 200 hektarjev.

* **Ameriški Nemci.** V zedinjenih državah Severne Amerike živi 800 tisoč Amerikancev, ki govorijo takozvani pensilvansko-nemški dialekt, imenovan po zvezni državi Pensilvanija, kjer so se njih pradedje kot izseljenci iz raznih provinc nekdanje Nemčije naselili. Značilno za moč teh Nemcev ni samo ohranitev nemškega narečja, temveč tudi lastna književnost, ki jo pridno gojijo.

* **„Cincar-Markovičev drugi podpis“.** Pod tem naslovom piše nemški vojni poročevalec dr. Paul Neumaier, da je srbski generalni štab v sedanji vojni, ko je videl, da je vse izgubljeno, dal poklicati dr. Cincar-Markoviča ter ga pooblastil, da je pri poveljniku nemške vojske v imenu Jugoslavije podpisal kapitulacijski dogovor, po katerem so se ostanki razpršenih srbskih armad brez-pogojno udali. — Torej mož, ki je bil 14 dni preje kot minister odstavljen in aretiran, ker je podpisal pakt o pristopu Jugoslavije k silam osi, je bil sedaj, ko so omejeni generali svojo državo obglavili, dober, da jih je s svojim podpisom rešil nadaljnjih bojev.

* **Nepismenost v bivši Jugoslaviji.** Po ugotovitvah časopisa „Wirtschaft und Statistik“ je med prebivalstvom bivše Jugoslavije bilo 45 odstotkov analfabetov. — Če pomislimo, da je ravno tisti narod, ki je imel največ analfabetov, bil 23 let naš vladar in gospodar, mi pa njemu podrejeni izkoriščanci, nam je še danes tenko pri sru. Zadnji čas, da je temu enkrat za vselej konec.

* **Veselo svidenje.** V Bolgariji je pred tedni neki nemški Oberst slučajno srečal in spoznal Bolgara, ki mu je v svetovni vojni kot bolgarski vojak na solunski fronti, to je pred 24 leti, kot mlademu častniku nemške armade rešil življenje, ker ga je kot ranjenca odnesel na obvezališče, da ni izkravel. Srečanje dveh starih vojnihih tovarišev po tako dolgih letih je bilo nadves-ganjljivo.

* **40 oseb je utonilo.** Na nekem jezeru blizu glavnega mesta Japonske, Tokia, se je nek brod z izletniki ponesrečil. 40 izletnikov je utonilo.

* **Zafer, Split in Pulj tvorijo tri nove italijanske pokrajine,** ki bodo skupno z novim italijanskim otočjem Jadrana podrejeni guvernerju v Zadru.

* **Francoski general Dentz,** vrhovni komisar Sirije, je govoril te dni v radiu sirijskim in libanonskim Francozom. V svojem govoru je general Dentz opozoril na angleške letalske napade na sirijska oporišča. Angleži, da so znova preljivali francosko kri. Odslej — je dejal general Dentz — bo drugače. Vsak angleški napad bo odslej v smislu naročila maršala Petaina takoj odbit.

* **Gibraltar se pripravlja na težke dneve.** Novi guverner angleške trdnjave Gibraltar, ki tvori zapadna vrata Sredozemskega morja, je imel te dni pred vojniki omenjene garnizije govor, v katerem jih je opozoril, da se bodo morali pripraviti še na težke dneve. Mesto daje po odhodu civilnega prebivalstva sliko popolne osamljenosti.

* **Hrvatska pripravlja carinske in devizne zakone.** V Zagrebu pripravljajo sedaj, ko ima Hrvatska določene državne meje, izdajo zakonov o carinskem in deviznem prometu. Oba zakona je gledati kot nekakšno predpripravo za uvedbo nove hrvatske valute in ureditev premožensko-pravnih razmer z odstopljenimi pokrajinami. Tudi ureditev državnih dolgov bo slonela na carinskih in deviznih predpisih. Hkrati pripravljajo v Zagrebu ustanovitev velike banke, ki bo nekakšna centralna banka za celo državo.

* **Bolgarski načrt petletnega izpopolnjevanja poljedelstva se razširi na deset let.** Tako izjavlja bolgarski posejdelski minister Kušev, ki dela na izpopolnitvi istega. V glavnem gre za modernizacijo in dvig bolgarskega kmetijstva, ki mora povečati svojo produkcijo.

* **Nekaj o petroleju.** V Evropi je Romunija najbolj bogata na petroleju. Od vrelcev kjer se petrolej pridobiva iz zemlje, imajo napeljene cevi, po katerih spravljajo in teče to dragoceno olje do čistilnih naprav oziroma odpremnih postaj. Celokupna dolžina vseh takih cevi v Romuniji znaša 3129 kilometrov.

* **Židovski tempelj v Marseille-u** so pognali v zrak. Kakor poročajo iz Vichyja, so neznani storilec v noči na preteklo nedeljo s pomočjo peklenškega stroja razstrelili tamkašjnjo židovsko molinico ali sinagogo.

* **Italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel III.** je obiskal na svojem potovanju v Albanijo tudi prestolnico Crne gore — Cetinje. Prisostvoval je najprej paradi italijanske vojske ter je nato sprejel črnogorske velkodo-stojnike.

* **Javna dela v novi italijanski pokrajini Ljubiana.** Kakor poročajo nemški listi iz Rima, je Kr. italijanski Civilni komisar za pokrajino Ljubiana (Ljubljana), Grazioli, sprejel v razgovoru z Mussolinijem nalogo za izvedbo raznih javnih del. Ta javna dela se nanašajo na poslopja univerze, na cestna omrežja in na novo bolnišnico. Po ustavi nove pokrajine bo še tekom tega tedna imenovan pokrajinski svet.

**Naroči takoj
Štajerskega Gospodarja!**

DOPISI

□ **St. Margareten a. d. Pössnitz.** V soboto 17. t. m. smo imeli pri nas zborovanje Steirischer Heimatbund-a, ki ga je s primernim uvodom otvoril in vodil tovariš Baumgartner. Govornik Rossmann je nato ožigosal belgrajsko židovsko čaršijo, ki je 23 let izmogovala pokojno državo in kateri je moralo na svoji lastni rodni zemlji hlapčevati naše spodnještajersko ljudstvo. Neznosno visoki davki, ki smo jih plačevali, so koristili samo tem korumpiranim belgrajskim židom. O Führer-ju in našem osvoboditelju je govornik omenil, da ne želi samo Nemce, temveč vse evropske narode rešiti škodljivega gospodarstva angleške plutokracije. Izvajanja tovariša Rossmann-a je v domačo narečje prevedel tovariš Lipovšek in hkrati tudi sam obsodil vladanje vseh bivših jugoslovanskih režimov, ki so s korupcijo spravili našega kmeta na beraško palico. Svoj govor je zaključil s pohvalo vseh Spodnještajercev, ki so v sedanji vojni, zavedajoč se, da nam Führer in njegova vojska prinašata svobodo, prvo uro odvrgli vsiljeno jim srbsko orožje, ter s tem izrazili željo po združitvi z Nemčijo. Tovariš Baumgartner je nato zaključil lepo uspešno zborovanje.

□ **St. Jakob W.-B.** Dne 16. maja smo imeli zborovanje Steirischer Heimatbund-a. Udeležba je bila ogromna, da se je prireditev radi pomanjkanja prostora morala preložiti iz lepo okrašene dvorane na prosto. Kot glavni govornik je nastopil tovariš Kern, čegar izvajanja so navdušeni zborovalci večkrat prekinili z navdušenimi Sieg-Heil klici.

□ **St. Ruprecht W.-B.** V naši fari je v nedeljo 18. maja na posledicah bolezn, ki je izvirala od prehlajenja izza časa vsiljenih mu srbskih orožnih vaj, za večno zaspal tukaj daleč okrog priljubljeni domačin, 30 letni kmečki sin Alois Čuček. Pokojnik, ki je bil znan kot priden, miren in delaven fant, zapuščata sivočrno očeta, brata in mačeho. Ostal nam bo v lepem spominu.

□ **St. Lorenzen o. M.** Dne 17. t. m. smo imeli shod Steirischer Heimatbund-a, katerega se je udeležilo več slo oseb, predvsem delavcev iz tovarniških, gozdskih in karnolomskih obratov. Govorila sta tovariša Jäger in Kramberger, katerih izvajanja so poslušalci navdušeno odobrili. — Istega dne je v Rappersbachu pred kakimi 700 poslušalci poročal tudi tov. Rossmann. Izvajanja govornika so na navzoče napravila najboljši vtis.

□ **Pettau.** V Wien-u je umrl v starosti 61 let profesor Hans Siegl. Pokojnik, ki si je kot dolgoletni odlični vzgojitelj mladine v našem mestu stekel tudi zasluge za nemštvo, nam bo ostal v lepem spominu.

□ **Lembach.** Tu se je 18. t. m. poročil ekonom Rudolf Šostarič s Terezijo Potočnik.

□ **Windisch-Landsberg.** V sredo, 21. maja je proslavila tukajšnja posestnica Franciška Verbošek svoj 70. rojstni dan. Imenovana je mati osmih sinov in dveh hčera. Ta velika kmetska rodbina se odlikuje ne samo po pridnosti in delavnosti, nego tudi po tem, da njeni člani pomagajo povsod, kjer koli to ukazuje potreba.

□ **Friedau.** Prvi rop, ki se ga Srbi leta 1918 zagrešili nad premoženjem našega naroda, je bil, zamenjava naše štiri dinarje vredne avstrijske krono

tako, da smo plačali štiri krome za en srbski dinar. Vkljub temu je naš kmet par let za tem še nekako živel, ker je imel prihranke iz prejšnjih boljših časov. Zato je pa bolj živo v spominu grenko in trdo življenje izza časov poznejših gospodarskih kriz. Prav redki srečneži so bili tisti, ki jim je v zadnjih 23 letih uspelo, da so si z omejitvami pri hrani pristradali toliko, da so si iz blata in slame postavili stanovanjske bajte in še tiste so ostale do polovice last raznih posojilnic. Ves ta čas se je pa srbofilom imenitno godilo. Delali so malo ali nič, dobro jedli in pili, pokupili vsa lepa posestva, zidali hiše in palače ter kupičili denar. Revno ljudstvo, ki jim je skoraj zastoj garalo, so pa povrh izrabljali tudi za svoje politične cilje in hujskarije. Po vsem tem ni čuda, da si ljudje do sedanjega preobrata še kruha niso mogli kupiti. Sedaj ko je samo v našem okraju že čez 500 delavcev zaposlenih, ki so preje postopali in zaslužijo dnevno več kakor preje ledensko, se življenjske razmere naših ljudi stalno boljšajo. Znižana je razen lega tudi cena moki in sladkorju. Brezposelnosti je v celem okraju konec, boljši časi so tu. Bodimo zato hvaležni našemu Führer-ju, ki nas je rešil srbskih oblastnežev in slabih časov ter mu povrnimo vse to z zvestobo, vdanostjo in ljubeznivostjo.

□ **Gabernigg.** Naša lepa vas Gabernigg leži na južnih strminah tisoč metrov visokega hriba Watschberg. Celih 23 let se za naš kot, ki bi ga po naravnih lepoti lahko primerjali s Svico, ni nikdo brigal. Po dobrem vnu naših hribov in zdravilni kisli vodi bi naš kraj bil lahko bolje znan, če bi se bivši oblastniki bili vsaj malo zanimali za naše razmere. Kakor znano, imamo pri nas izvirek zdravilne kisle vode „Marijin vrelec“, ki je znana daleč preko mej Spodnje Štajerske in tvori razen vina glavni vir dohodkov in zasluga tukajšnjih in okoliških domačinov. Čez Gabernigg vodi tudi stara rimska cesta, ki je v rimskih časih vezala Cilli in Peltau in je še danes najkrajša cesta in zveza med cestnim križiščem Podplat proti Pölsbach-u do železnice. Kakor vsi naši kraji, tako je tudi ta cesta doslej bila prepuščena propadu. Naše ljudstvo, ki je večinoma revno, je pod bivšem režimom tudi v kulturnem pogledu propadalo. Ljudje so se najbolj izživljali v uživanju alkoholnih pijač, kar bo sedaj, ko se bo začelo bolj plodonosno udejstvovanje, samo od sebe odpadlo. Boljših časov se nadeja tudi naša planinska postojanka Watschberg, ki ima vse pogoje za razvoj, če se do sedanje neogovarjajoče planinske kočje času primerno uredijo. V ostalem pa z veseljem pozdravljamo novi red, ki nam ga je prinesla Nemčija, ker vemo, da se bodo, kakor širom osvobojene Spodnje Štajerske, tudi pri nas življenjske razmere vsestransko izboljšale.

□ **Kopriwnitz b. Reichenburg.** V nedeljo, dne 4. maja se je pri nas zgodil zločin, ki je silno razburil sicer mirne prebivalce naše vasi. Zrtev zločina je postal 28 letni Jože Bračun, ki se je ta dan nekoliko vinjen zgasil pri posestniku Jugu, kjer so domači fantje igrali na harmoniko. Med temi fanti se je nahajal tudi 19 letni Rabuda, ki se je zaradi malenkosti sprl z Bračunom tako, da je med njima prišlo do pretepa. Ker mu pa od prisotnih fantov ni nihče skočil na pomoč, je tekel po pomoč k sosedu, kjer je bil njegov starejši

brat. Ko je ta slišal, kaj se godi, je skoraj pobesnel, planil iz hiše, ter z veliko cepanico pobil Bračuna na lla. Nato sta še na tleh ležečega pretepla do nezavesti. Teško ranjenega Bračuna so nato odpeljali v Reichenburg k zdravniku, ki je ugovoril smrt. Orožniki so se še isti večer pripeljali po oba ubijalca. Ljudje so silno ogorčeni nad tem zločinom, ki je nam vsem v veliko sramoto. Naši mladini pa naj bo v svarilo, da se ne bo več prepuščala strasti, ker rodi tako žalostne posledice. — Skode, ki nam jo je na vinskih trih napravila lanska zima, ne bomo tako lahko preboleli. Večina že odganjajočih obeh je pezeblo, zlasti od zlahitnih vrst. Pognale so sicer mladice iz priočes, toda te navadno niso tako rodovitne in tudi grozdje na njih težko dozori, zlasti če je hladna jesen. Sadno letino bomo imeli letos dobro, če bo lepo vreme sedaj, ko drevje najbolj cveti. Skoda, da se sadno drevje premalo škropi. Upamo, da bomo letos sadni pridelek lažje in dražje prodali, ker bodo odpadli mešetarji, ki so do sedaj vsako leto oškodovali našega kmeta. — Ker smo izkoristili teh par lepih dni, smo naša polja večinoma obdelali. Zita so pri nas zelo slaba. Najbrž je to posledica neugodne zime. Najbolj je trpela rž, katero so v mnogih krajih preorali in posejali koruzo. Opaziti je, da so ljudje letos veliko več polja obdelali kakor druga leta in je to tudi prav. Saj je vsakemu znano, kako težko je, če mora kmet med letom kupovati živež.

□ **Abstall.** Dne 16. maja se je pri nas iz celega okoliša zbralo več tisoč Nemcev, ki jim je govoril Bundesführer Steindl. Ti domačini, ki so že od pametiveka Nemci in so se že leta 1919 trudili, da ne bi prišli pod Srbe, so sedanjo osvoboditev navdušeno pozdravili. Vsi so na tem shodu ponovno izjavili svojo pripadnost k veliki nemški skupnosti ter izvajanje Steindl-a s stalnim pritrjevanjem odobrili.

□ **Wöllan.** Naš trg je dne 16. t. m. imel svoj veliki dogodek. Po zaključnem zborovanju Steirischer Heimatbund-a, ki se ga je udeležilo celokupno prebivalstvo, je bil nadvse ganljiv trenutek, ko je Ortsgruppenführer Tischler javil političnemu komisarju Dorfmeister-ju, da se je vsa mladina, vsi delavci in celokupno prebivalstvo Wöllan-a prijavilo za sprejem v Steirischer Heimatbund. Iz govora, ki ga je imel Dorfmeister, smo izvedli, da je Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither izdal odlok, po katerem se bo štandarta Cilli imenovala „Standarte 87“. S tem bo duh starejših generacij, ki so se v svetovni vojni borile v vrstah bivšega 87. pešpolka, najbolje povezan z novim bojevnim duhom današnje mladine.

□ **Luttenberg.** Bundesführer Steindl je nedavno obiskal naš trg ter zbranim Ortsgruppenführer-jem in zupanom našega okraja dal navodila za bodočo delovanje. Stosstruppredner Fritz Bauer je imel istega dne v Luttenberg-u predavanje, v katerem je poslušalcem iz celega okraja odlično opisal obnovi Nemčije od prevzema oblasti do osvoboditve duhom današnje mladine.

Častite delo in delavca

Adolf Hitler

ODREDBE

Šef civilne uprave za Spodnjo Stajersko je dne 15. maja 1941 izdal odredbo, ki prepoveduje uživanje alkoholnih pijač v vseh delovnih obratih. S tem je prepovedano po delavnicah, tovarnah, trgovinah, pisarnah itd. uživati opojne pijače, ki so človeškemu zdravju škodljive in ki povzročajo tudi obratne nezgode ter zmanjšujejo storitve. Prepoved je tolmačiti tako, da si delavci in namesčenci ne smejo prinašati takih pijač v delavnice in da jim tudi tovarniške kantine in prodajalne med delovnim odmorom istih ne smejo prodajati. Prestopke se bo kaznovalo po obsegu slučaja z denarnimi globami, z znižanjem plač in odpustom iz dela oziroma služb.

Istega dne je izšla odredba šefa civilne uprave za Spodnjo Stajersko o ureditvi potrošnje blaga iz prejenega sukna ali tekstilij ter čevljev in usnja. Odredba določa, da dobijo potrošniki tekstilije, čevlje in usnje samo tedaj, če jim je to neobhodno potrebno. Merilo za potrebo je vojno stanje. Nakup je mogoč samo z nabavnimi listki, to je nakaznicami, ki se jim pravi nemški Bezugschein. Take nakaznice pa izdajajo samo politični komisarji. Nakaznice, izdane s strani drugih uradov niso veljavne.

Prošnje za izdajo nakaznic se mora predlagati uradnim županom v kraju bivališča. Politični komisarji, uradni župani ali pa po teh pooblaščenih uradi imajo pravico, da prekontrolirajo, če

je prošilcu zaproseno blago res potrebno. Če se izkaže, da to ni slučaj, sledijo kazni.

Trgovinam, ki bi prodajale imenovano blago brez nakaznic, se za kazen nekaj časa ali pa tudi za stalno odvzame pravica obratovanja. Blago, ki bi si ga potrošnik na tak nedopusten način nabavil, se mu lahko odvzame.

Brez nakaznic se bo dobilo: ženske rute za na glavo, dežnike, pletene čepice, perilo za smrtne slučaje, rokavice za umivanje, rute za brisanje lica in rok ter kuhinjske posode, brisače, pasove, naravnice, držalke nogavic in srajčnih rokavov, gamaše, rokavice, nadomestne podplate za čevlje, trake za čevlje, in še več raznih za podeželsko ljudstvo manj potrebnih predmetov.

Se ena odredba šefa civilne uprave za Spodnjo Stajersko, ki je izšla dne 17. maja 1941 določa, da se mora tri dni po objavi iste, oblasti oddati vso strelno orožje, municijo, razstrelivo ter ostali vojni material. Izjema velja samo za orožje, ki ima zgodovinski pomen in je za praktično uporabo brez vrednosti.

Orožje, municijo in razstrelivo, ki je v zalogah trgovcev orožja, je treba samo prijaviti. Ravnotako je prijaviti razstrelivo in vojni material, ki ga je težko in nevarno odstraniti.

Nadaljni členi dotične uredbe govorijo kako in kdo lahko dobi orožni list ter kako se izdaja dovoljenja za trgovine orožja, municije in razstreliva.

Castlereagh« in nastala je »Nigrette«, ki je še bolj temno rdeča in je značilna po motnem barvnem tonu.«

Težko je ugotoviti, koliko vrtnic prav za prav je na svetu. Vrtnarji poznajo trde, zelo trpežne, močno trnjeve rožne grme, ki so prišli v evropske cvetličnjake iz step vzhoda, dalje vrtnice plezalke iz pogorja Himalaje in celo vrsto vrtnic iz Evrope in Amerike, divjih in kultiviranih. Vrtnica je rastlina, na kateri se v najlepši luči kažejo Mendeljevi zakoni od dedovanja. So vrtnice, ki imajo po 14, 21, 28, 35, 42 ali celo 56 barvnih sorodnic, ki jih le strokovnjak loči drugo od druge. Zato je v kraljestvu vrtnic taka pisanost in taka polnost. Zanimivo je tudi to, da nobena vrsta vrtnic ni prišla iz dežel južno od ekvatorja. Vrtnica je doma samo na severni zemeljski polovici. Zakaž to, je še odprto vprašanje. Središče najbohotnejšega kraljestva vrtnic pa je v pogorju Himalaje. Najbrž je tu tudi tisto ognjišče, od koder je vrtnica sploh prišla in se potem tako bogato razmnožila. Tamošnje ostro, trdo podnebje, z naglimi vremenskimi izpremembami, je zlasti primerno za razvoj različnih vrst. Neko vrsto, ki je prav v najlepšem razvoju svojega celičnega sestava, nenadoma lahko presenetli izprememba temperature in naravni razvoj celic je prekinjen in usmerjen drugam in tako narava z vsemi činitelji vzgo-

ji novo vrsto, ki se loči od vseh dosedanjih. Ta pa se v naslednjem rodu pod vplivom izpremenljivih naravnih pogojev spet nekoliko oddalji od vrste svojega semena in kmalu je tu — kraljestvo vrtnic, ki daje prijateljem in gojiteljem vrtnic toliko veselja. Dognali so tudi, da so vrtnice na bregovih Vzhodne Azije in zahodne Amerike (Aljaska) v svojih vrstah zelo enake, dočim se vrtnice na bregovih vzhodne Amerike in zahodne Evrope, med katerimi je razdalja sicer mnogo manjša, bolj ločijo med seboj. Tako raziskavanje vrtnic vodi k teoriji, da sta bili Azija in Amerika v davnih časih zemeljske zgodovine združeni celine.

z Ptičje gnezdo v sukni in vozačem železniškem vagonu. V Stolzenau-u pri Nienburg-u je pri nekem posestniku v šupi na zidu visela stara moška suknja. Ko so domačini te dni opazili, da je iz sukne zletela ptica, so postali pozorni ter pri bližjem pregledu sukne ugotovili, da se nahaja v žepu sukne lepo iz sena in slame spleteno ptičje gnezdo z jajci, katera je ptica valila.

— Na nekem železniškem kolodvoru blizu Grünberg-a v Sleziji so opazili, kako si je neki ptič na odbijaču inozemskega tovornega vagona uredil svoje gnezdo. Kakor je izgledalo, je ptič že dalje časa potoval z dotičnim vagonom. Na kolodvoru kjer so ptiča opazili, je isti v času ko je vlak stal, mirno zapustil svoje gnezdo, v katerega se je v kratkem času zopet brez strahu vrnil.

z Igra narave. Pri Tondern-u so razlešili zaklanega teleta, ki je imelo v posebni kožni vrečki v vratu čisto normalno razvito in delujoče srce.

ZANIMIVOSTI

O črnih vrtnicah

Ze dolgo vrtnarji poskušajo na svojih gredicah vzgojiti vrtnico, ki bi se v vrsti vrtnic ločila po črnem cvetu in si prilastila znanstveno ime »Nigrette«. Včasih pride v svet kaka novica, da se je temu ali onemu svetovnemu cvetličnjaku posrečilo vzgojiti tako rožo, pa se novica spet poleže, izkaže se, da je bilo veselje prezgodnje. O tem je voditelj rozarija v Sangerhausenu dal naslednji odgovor, ki kaže, da je vzgajanje črne vrtnice precej brezupno delo:

»Kemične sestavine, ki cvetu vrtnice dajejo barve, sploh ne morejo skupaj dati črne barve. Kemično je torej nemogoče vzgojiti črno vrtnico. Kar koli se je o tem pisalo, ni drugega, kot želja po senzaciji, ki v vsakem delu zemlje išče svojih tal. Sicer se neka vrtnica, ki tudi pride v poštev, imenuje »Nigrette«, in bi po besedi bila črna, v resnici pa je popolnoma rdeča. Znanstveno ime pove samo to, da je posebno motna, plemenita, temno rdeča, bolj temna kot vse doslej. Da pa je v osnovi le rdeča, najbolj dokazuje dejstvo, da po mrzlih jesenskih rosah postane svetlejša, kot vse rdeče vrtnice sploh. Vzgojili so jo iz vrtnic »Cateau de Clos Vougeot« in »Lord

Tanki za Afriko

(PK. Boesig-Scherl)

Ogromni nemški tank, ki ga dvigajo z mogočnim žerjavom na transportno ladjo. Tanki so določeni za nemško vojsko

Kako je postopati z mlekom

Kadar nastopijo topli poletni dnevi, se povečajo tudi skrbi gospodinje za živila. Toda ne samo zaradi vročine; poleg vročine je namreč i svetloba važen činitelj, ki vpliva na prehrano.

Kemiki, ki preiskujejo mleko, so odkrili, da vsebuje to hranivo poleg drugih sestavin tudi vitamin C, zaradi katerega priporočajo higijeniški uživanje oranž in citron. In tukaj smo dospeli do kritične točke. Gospodinja, ki hrani mleko v svetlem in sončnem prostoru, greši proti njegovim najbistvenjšim sestavinam. Vitamin C, ki je le v majhnih količinah na razpolago, se namreč izgubi.

Poleg vitamina C vsebuje mleko še drug vitamin, in prav ta vitamin pomaga uničevati vitamin C, če je mleko preveč izpostavljen svetlobnim vplivom. Zato moramo poletni paziti, da hranimo mleko ne le v hladnem, ampak tudi kolikor mogoče temnem prostoru. Narava postopa kakor povsod, tudi v tem primeru smotrno: kjer se dogaja, da prihaja mleko naravnost iz vimeña v želodec, tam ohrani mleko vse svoje dragocene sestavine, ki koristijo mlekopivcu. Kjer pa se mleko hrani v posodah na obilnem zraku in soncu, tam izginejo njegove najbolj dragocene snovi. Gospodinje naj se torej vsaj v poletnih mesecih drže pravila: Mleko spada na kolikor mogoče temen prostor!

Generalfeldmarschall von Brauchitsch je obiskal Akropolo

(PK-Schlickum-Scherl)

Vrhovni poveljnik nemške vojske Generalfeldmarschall v. Brauchitsch je o priliki svojega bivanja v Atenah obiskal tudi staroslavno Akropolo, kjer se nahajajo razvaline nekdanjih starogrških hramov

Tudi ptice govore na svoj način

Voditelj opazovališča za ptice v Rossittenu dr. Heinroth je opisal, kako se sporazumevajo med seboj živali, posebno ptice. Imenovani je bil prvi, ki je delal poizkuse s pticami na ta način, da jih je, ko so prilezle iz jaja, takoj odstranil od drugih ptic ter jih sam vzgajal. Z dragocenimi fotografskimi posnetki je pokazal njihovo razvojno stopnjo. V opisu, kako se živali sporazumevajo med seboj, je naglašal, da se živali sporazumevajo z znaki in glasovi. Pravega jezika seveda živali nimajo, ker je njihovo glasovno izražanje prirojeno in nenaučeno. Zlasti živali, ki se radi družijo, se na različne načine izražajo, medtem ko si imajo posamič živeče živali le redkokdaj kaj povedati.

To je učenjak razložil z zgledi iz živalskega življenja in naglašal, da na primer kukavica kliče in kuka le nekaj tednov ob času parjenja. Prav tako samo takrat ruka jelen. Oba sta potem ves čas v letu tiha in mutasta. Svarilni kliči posameznih živali nikakor niso zavestni, kakor nekateri trdijo. Žival ob bližajoči se nevarnosti pač res da od sebe glas, ki opozori tudi druge živali, da zbeže.

Med pticami pevkami se mnoge nauče peti le pesmice svojih vrstnikov, tako ščinkavci, penice in strnadi. Omenjeni učenjak je čisto na samem odgojil ščinkavca, ki se je potem oglašal tako, kakor se je naučil v svoji okolici. To njegovo petje ni bilo nič podobno ščinkavčevemu ščinkanju. Tega se je navadil šele, ko je prišel v stik z drugim ščinkavcem, ki je bil divji ujet. Podobno se je zgodilo s slavcem.

Sposobnost posnemanja človeških in drugih glasov imajo le ptice iz vrst papig in pevk. Sesalci, tudi najbolj razviti, nimajo take sposobnosti, da bi posnemali človeške glasove.

Nekatere ptičje vrste se znajo izražati tudi z različnimi znaki. Dr. Heinroth je pokazal fotografije sive vrane, črnoglavke, stržka, raznih sov, kragulja, žerjava in drugih ptic v raznih položajih: ko mirujejo, ko se prestrašijo, ko se jeze ali se vesele. Ti posnetki so bili večkrat tako različni, da bi človek skoro ne mogel misliti, da fotografija kaže enega in istega ptiča.

— **Ohranitev vitaminov!** Še preden smo kaj vedeli o vitaminih, so bili uvidni ljudje, ki so se jezili, da mnoge gospodinje odlivajo vodo, v kateri so kuhale zelenjavo. Bilo je jasno, da je s kuhanjem marsikatera dobra sestavina prešla v vodo in se je potem potratila brez koristi. Odkar pa vemo, kako važni so vitamini za naše zdravje in življenje, bi morali paziti še bolj, da se ta voda ne odliva. Uporabimo jo lahko vsaj tako, kakor znajo to v Ameriki: tam primešajo vodi, v kateri so skuhalo zelenjavo, malo citronovega soka in jo servirajo v tej obliki za spodbujanje teka. Na ta način se nič ne izgubi.

(PK-Görlicke-Scherl)

Tako je pričela lanska majniška ofenziva

ZDRAVILNE ROŽE

Brušnica (lat. *vaccinium vitis idaea*) se nahaja v gozdovih in med vresjem v gorskih krajih. Je majhen, vodeno-zelen grmič, s plazečo se korenino, robotim stebлом in narobe jajčastimi listi, ki so zgoraj temnozeleno, spodaj pa nekoliko svetleje napikani. Cvete od maja do junija — belorodečkasto. Nabirajo se listje in jagode od julija do oktobra. Čaj se uporablja (20 do 60 gr jagod na 200 kub. cm vode — pije se ena skodelica po požirkih trikrat na dan) kot izborno sredstvo proti revmatizmu. Zdravljenje s tem čajem pa mora trajati delj časa. Zavrelico od listja uporabljamo proti mehurnim boleznim, kašlju in mrzlici. Sok pospešuje tek, hladi, lajša mrzlično vročino in čisti prebavila. — Zunanj se uporabljajo zmečkane jagode kot obkladki prsnemu raku.

Grenka detelja (lat. *menyanthes trifoliata*) je vejasto, plazeče se steblo, z lepimi, precej velikimi cvetki, ki so belkasto rožnate barve ter belobradati. Nahaja se v jarkih in na barjih. Cvete in nabira se v maju in juniju. Listje se nabira ob cvetenju in so brez vonja ter močnega in trajno grenkega okusa. Čaj se uporablja (5 do 7 gr na pol litra vode), ki pa ne sme vreči, pač pa se samo polije z vrelo vodo, kar se mora potem pustiti pol ure. Učinek je tem večji, čim lažji je čaj. Uživa se vsak dan po eno čašo po požirkih in to proti zlatenici, bledici, vodenici, protinu, želodčni slabosti, zagačenju, hipohondriji in mrzlici. V zadnjem primeru je treba vsak dan po eno čašo čaja, za katerega se porabi eno polno čajno žličko listov. Zjutraj in zvečer po eno čašo lahkega čaja služi prav dobro v času mene.

Granitne male kamne

robnike (Randsteine)

stebre (Bordsteine)

in zidni kamen

(Werksteine)

kupuje

25 za gradnje na Spod. Stajerskem

Lackner & Schnepf

Kötsch bei Marburg a. D.

**Jedilno sol
in kvas**dobavlja stalno iz zaloge
v Marburgu**JOSEF HOLZMANN**

Marburg a. d. Drau

Bismarckstrasse 9

Telefon 20-85

24

Vajenca za sedlarsko in tapet-
niško obrt sprejme
Alois Laznik, sedlar, tapetnik in ličar,
Windisch-Feistritz 29**Oferja** za vinogradniško delo
sprejem. Njiva je že
nasajena. Posch, Rossbach-Gams bei
Marburg. 30**„Stajerski Gospodar“**

je glasilo vseh domoljubnih Stajercev. List je razširjen po vsem podeželju ter ga čitajo zlasti naši kmetovalci. Oglasevanje v „Stajerskem Gospodarju“ je važno zlasti za tiste tvrdke, ki so navezane na podeželskega malega trgovca in na kmetijske potrošnike sploh. Oglas v našem listu je takorekoč most med mestom in podeželjem. Velika razširjenost lista po vsem Spodnjem Stajerskem vam nudi najboljše jamstvo za uspešno oglaševanje. Veliko povpraševanje po „Stajerskem Gospodarju“ je najboljši znamenje, da je naš list ljudsko glasilo v pravem pomenu besede.

Eno je gotovo: OGLAS, objavljen v „Stajerskem Gospodarju“, pomeni obenem tudi USPEH. To velja za kmeta prav tako kakor za obrt, trgovino in industrijo.

Pozor trgovci in peki!

Od danes naprej dobite zopet dnevno

sveži kvas

pri staro znani zalogi

M. VERHUNC, Marburg, Reiserstrasse 22 Tel. 24-36

19

Tlakovalce ali kamenarje

in pomožne delavce, ki so že pomagali pri tlakovalnih delih, išče za veliko gradnjo na Spodnjem Stajerskem

LACKNER & SCHNEPF

Bauunternehmung, KÖTSCH bei Marburg a. Drau

26

MALI OGLASI**Cunje** krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovo) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2**Mlatilni stroj** (Hofherr-Schranz) rabljen, zmlati 5 dvojnih centov, se ugodno proda. Gutsverwaltung Hausampacher, Kötsch. 4**Predivo**, prvovrstno domače, kupujem za izdelovanje vrvi. Na zalogi prvovrstni izdelki G. Strašek, Seilere, Marburg a. d. Drau, Kärntnerstraße 39. 13**Žagano vinogradno kolje** in krajnike prodaja lesna trgovina Pistor, Marburg a. d. Drau, Mühlgassee 18. 16**FOXAL**, znani hranilni preparat, dobite tudi nadalje v stari, neprecenljivi kakovosti pri Franz Worsic, Marburg a. d. Drau, Frauengasse 9. 21**Popravila klobukov**

še izvršujem po starih cenah ter v znano strokovni izdelavi. Priporoča se starim in novim odjemalcem Heinrich Babošek, Marburg a. d. Drau, Viktringhofgasse 5 20

Jablus - Jabolčnik

Ako nimate pijače za domačo uporabo in ako vam iste primanjkuje, naročite Jablus. Iz Jablusa si napravite izvrsten jabolčnik brez pravega sadjevca. Ker pošta paketov še ne sprejme, združite več odjemalcev in pridite s koleši ponj. Jablus za 50 litrov stane 2 RM, za 100 litrov 4 RM. Čez tisoč pohvalnih dopisov. Franz Renier, Windisch-Landsberg. 10

Dobro kislo zelje

kupi Lovrec, Marburg a. d. Drau, Kärntnerstraße 32. 28

Dotični, ki je dne 17. maja 1941 med pol 11. in pol 12. uro pomotoma vzel knjižico, obrtni list, osebno legitimacijo, štiri tisočake v dinarjih ter 6 RM, naj mi imenovano vrne proti nagradi, sicer bo, ker je prepoznan, izročen oblastem. 18**Pridno dekle**

za vsa hišna dela se sprejme takoj. Naslov v upravi lista. 27

Viničarja

sprejem. Vpraša se v Marburg-u, Mellingerstraße 24. 31

Pekovskega vajenca

sprejme pekarna Franz Schöber, Marburg, Magdalenenplatz 2. 17

Učenca, sprejme slikarski in plesarski mojster Pestiček, Marburg a. d. Drau, Feldgasse 14. 23**Služkinjo za kmetijo**

sprejem takoj. Plača po dogovoru. Anton Zeleznik, St. Peter bei Marburg a. d. Drau. 22

Dekle, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, sprejme Regina Göttlich, Marburg a. d. Drau, Kärntnerstraße 128. 14**Dekle**, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, dobi stalno službo. Postržin, Pobersch Gosposvetska 56, bei Marburg. 15